

„Nowa Reforma” wychodzi codziennie, z wyjątkiem niedziel i świąt uroczystych.

Prenumerata wynosi:

Table with 4 columns: Czas, Półrocznie, Kwartał, Miesiąc. Rows for Kraków, Galicja, Wiedeń, i inne kraje.

Pełny numer kosztuje 10 centów, z przesyłką pocztową 12 centów.

Prenumeratę przyjmuje się tylko za cały miesiąc.

Wszystkie ogłoszenia i reklamy... w prasie „Nowa Reforma” w Krakowie...

Adres Redakcji i Administracji: Ulica św. Jana Nr. 3.

NOWA

REFORMA

Prenumeratę przyjmują:

Samiejscową: Administracja „N. Reforma” i wszystkie urzędy pocztowe... w Krakowie, w Galicji, w Wiedniu...

Od Wydawnictwa.

Dla uregulowania nakładu upraszamy przy rozpoczęciu nowego kwartału o wczesne odnowienie prenumeraty...

W miejscu: rocznie 20 zł., półrocznie 10 zł., kwartalnie 5 zł., miesięcznie 1 zł. 80 centów.

Z odnośzeniem do domu: rocznie 24 zł., półrocznie 12 zł., kwartalnie 6 zł., miesięcznie 2 zł.

W państwie austriackim z przesyłką pocztową: rocznie 24 zł., półrocznie 12 zł., kwartalnie 6 zł., miesięcznie 2 zł.

W cesarstwie niemieckim: rocznie 28 zł., półrocznie 14 zł., kwartalnie 7 zł., miesięcznie 2 zł. 50 ct.

W innych krajach europejskich: rocznie 32 zł., półrocznie 16 zł., kwartalnie 8 zł., miesięcznie 3 zł.

Prenumeratę zamiejscową przyjmują oprócz Administracji Nowej Reformy wszystkie urzędy pocztowe...

We Lwowie przyjmują przedpłatę Biuro dzienników przy ulicy Karola Ludwika 1. 9.

Z Kola polskiego.

Wczoraj otrzymaliśmy od naszego korespondenta wiedeńskiego następujące wiadomości...

„Słaby promyk nadziei dalszej pomocy państwowej dla Galicji, który do niedawna jeszcze błyszczał fosforycznie z Kola polskiego...”

omijam ich na kurytarzach parlamentu. Cóż z tego, kiedy przy największej mojej rewerencji dla potrójnej tajemnicy Kola polskiego...

W kołach poselskich w ogóle nie jest to wcale tajemnicą — mówią o tem wszyscy głośno — że Kola polskie wraca do kraju bez żadnego stanowczego przyrzeczenia ze strony rządu...

„Ale zdaje się, że rokowania z rządem prowadzone w tonie zbyt... łagodnym. Ton taki już nieraz zawodził, podczas kiedy przeciwnie, każde energiczniejsze wystąpienie członków Kola...”

„Kochany list niniejszy zaznaczeniem, że pesymizm mój, objawiony na samym początku akcji pomocniczej Kola polskiego, był oparty na pewnym rzadko zawodzącym doświadczeniu...”

„Do informacji podanych wczoraj przezemnie w sprawie akcji ratunkowej Kola polskiego...”

ta, podniesiona przez p. Gniewosza, zaalguje z pewnością na uwagę kraju.”

Wiadomość tę uzupełnia depesza wiedeńska, zamieszczona w ramach Casus:

„Sejm galicyjski — telegrafuje jakiś przyjaciel autonomii krajowej do pokrewnych siośnuchem — ma być zwołany między Nowym Rokiem a 20 stycznia, pod pozorem (1) potrzeby obmyślenia dalszej akcji ratunkowej...”

Nie wiedzieć, czemu bardziej się dziwić: od wadze człowieka, który potrzeby zarządzenia nędy kraju nie uważa za „należyte umotywowanie” do zwołania reprezentacji kraju...

Z Rosji.

Dzienniki niemieckie przybrały wobec wycieczek prasy rosyjskiej przeciw Austrii ton ostrzejszy.

Kreuz. Ztg. zwraca uwagę na złośliwy charakter artykułów rosyjskich o sprawach bośniackich i wnosi stąd, że agitacja na półwyspie bałkańskim rozwija się groźnie.

Köln. Ztg. widzi przyczynę niechęci rosyjskiej ku Niemcom w zmianie sytuacji politycznej w Europie. Gdyby stan rzeczy był pozostał takim, jakim był w roku 1815 i 1860, byłaby Rosja wykonała zabórce swoje plany...

Rosja pragnie odłączenia Niemiec od Austrii i poddać monarchii Hohenzollernów napowrót pod wpływ petersburskiego gabinetu.

Niedawno mówiono wiele o tem, że rząd rosyjski zamierza szkoły ludowe poddać pod kierunek duchowieństwa, niektóre dzienniki rosyjskie donosiły nawet, że sprawa ta ma być roztrącana na posiedzeniu senatu...

Z jaką uwagą śledzi Rosja rozwój kolei żelaznych u sąsiadów i w całej Europie, tego dowodzi postanowienie, mocą którego do każdej ambasady rosyjskiej ma być dodany urzędnik z ministerstwa komunikacji...

O barbarzyńskim postępowaniu władz rosyjskich z wygnańcami przytacza Times następującą wiadomość, która chyba nie potrzebuje komentarza:

„Okolo 30 osób wysłanych na Sybir drogą administracyjną t. j. bez wyroku sądowego, a może li tylko z powodu fatalnego swego losu, miało ulec deportowaniu do stacyi odleglejszych i w głębi kraju położonych...”

„Tymczasem odebrali oni rozkaz, ażeby na decyzję gubernatora zaczęli w pewnym domu prywatnym, a nie, jak dotychczas, do urzędu gubernialnego. Tu jednak przybył niebawem potem jeden z podrzędnych urzędników policyjnych i rozkazał zgromadzonemu, ażeby razem udali się do gubernatora...”

„Wobec dwóch tak z sobą sprzecznych rozkazów wahał się wywiezieni, co uczynić. Dozorujący policyjanci i żołdaci wzięli to za hasło do ogólnej zacepekki; zaczęli do deportowanych strzelać, a kiedy ostatni okazali zamiar słabego oporu, podawali żołnierze i żandarmery napaść i to z taką zacięłością, że wśród zamieszki został przez żołnierzy nawet jeden z żandarmów śmiertelnie rannym, a także przybyły podczas zajęcia tego gubernator Ostaszyn i oficer odnieśli rany...”

„Ostatnich, a nie mniej wszystkich deportowanych pozostałych przy życiu oddano pod sąd wojenny, ponieważ w petycji ich przeciwko rozporządzeniu gubernatora dopatrzone się zbrodni rozruch. Sąd wojenny skazał wszystkich na długoletnie roboty w katorżnicach, a trzech nawet na śmierć. Powieszono ich na miejscu. Jeden z ostatnich był cztery razy rannym, tak że trzeba go było w łóżku zanieść pod szubienicę. Kiedy powrócił okręcono mu około szyi, usunęto łótkę i w tym stanie go powieszono...”

Korespondencya „Nowej Reformy”

Wiedeń, 20 grudnia.

(§) Widnokrąg światy stają się coraz bardziej posępny. Wczoraj sfinalizowałem nieopomyślny zwrot w sprawie pomocy państwowej dla Galicji, dziś znowu przychodzi mi mówić o komisji szkolnej wybranej wczoraj przez Izbę panów dla obradowania nad szkolną nowelą p. Gautscha...

Na to sanosi się. Dla tego dobrze będzie, jeżeli wczelnie przygotowamy się, ażeby skombinowany zmasach na wolność nauki, miałam sdradziecko insecenizowany, odparcia skuteczenie. Nie mało to będzie kosztowało trudu, ponieważ prawica poszukulizowami rokowaniami i frymarkami tak dobrze, jak już pozyskana dla szkolnych pomysłów ka. Liechtensteina. Dziś nie ma potrzeby już obwiesić rzeczy w bawelne. Wiadomą bowiem jest rzecz, że solidarności prawicy skłębiono tylko za cenę ustępstw szkolnych na rzecz klubu środka, który jak istny Szajlok, ani gramu z funta mięsa ludzkiego opuszczać nie chce.

Lwów, 20 grudnia.

(Z posiedzenia Rady miejskiej. — Obiadzenie biura statystycznego miejskiego. — Z uniwersytetu. — Bratnia pomoc politechników. — Depuatacja Rady pow. przemyskiej. — Kolo literackie.)

Na wczorajszym posiedzeniu Rady miejskiej przed przystąpieniem do porządku dziennego prezydent miasta, p. Mochnacki, zdał sprawę z zbiegów swoich w Wiedniu około szkolenia szkoły przemysłowej i szkoły kadetów we Lwowie. Opowiedział szczegółowo, jak trudności rząd stawia. Deputacja, złożonej z Kola polskiego i prezydenta Mochnackiego, odpowiedział minister Gautsch, że prośbę gminy w sprawie podjęcia rozbiórki i będzie się starał ją ile możności uwzględnić...

Po załatwieniu kilku rekursov w sprawach budowniczno-policyjnych uchwalono sumę 3000 zł. jako kredyt dodatkowy na zapomogi dla urzędników i sług magistratu. Na wniosek sekcji budowniczey uchwalono zezwolić na otwarcie ulicy w przedłużeniu ulicy Sakramentek przez grunta hr. Zamojskiej Towarzystwu muzycznemu „Harmonia” udzielono subwenyi w kwocie 3000 zł. i wolne pomieszkowanie wartości 500 zł. Poparcie Towarzystwa tego przez miasto znajduje na największe uznanie. Miasta takie jak Lwów i Kraków powinny mieć orkiestry własnym utrzymaniem kosztem, a w szczególności w czasach obecnych, kiedy muzykom wojewojom zostało surowo zakazane, granie pieśni narodowych na miejscach publicznych.

Na posiedzeniu tajnym przystąpiono przede wszystkim do obsadzenia posady referenta biura statystycznego miejskiego. Po bardzo długiej dyskusji 37 głosami na 73 głosujących posadę tę nadała Rada p. drowi Ostaszewskiemu u Barańskiego ul., redaktorowi Dziennika Polskiego.

Wczoraj odbyła się na tejże samej uniwersytecie uroczystość immatrykulacji. Uroczystość zajął rektor, ks. dr. Sarnicki i w gorących słowach zachęcił młodzież do sumiennej pracy dla skołataney niezapomnianej Ojczyzny. Położył także nacisk na to, że do prawdziwego wykształcenia nie wystarczy sama nabyta wiedza, ale potrzeba niezbędnej kształcenia charakteru i serca. Nowych słuchaczy wpisało się 347; na wydział teologiczny 108, na wydział prawa i umiejętności poli-

Po grudach.

Obraz społeczny

przez

Juliusza Turczyńskiego.

(Dokładzenie).

Dziwnie mu też się zrobiło na sercu, gdy poznał, co go tu właśnie polecito — i jak zrozumiano charakter jego izraelski... Zamysłił się mocno...

Gdy teraz zrobił w myśli przegląd tych ludzi, zapelniających przedsiokni i biura, i zastanowił się nad korupcją ledwo nie ogólną, wiedział już, dlaczego to właśnie w nim powołanego narzędzia szukano.

I zrobiło mu się nader smutno. Gdy się niegdyś uczył prawa, gdy ślęczał nad księgami po nocach, myślał wtedy, iż pragnie na to, aby kiedyś pomagał awojemii sity dzieciu sprawiedliwości, że stanie się obrońcą krzywd ludzkich... A teraz co on tu widzi?...

Przestał chwile — potem rzekł do siebie: — Despotyzm dziś tylko, władza tylko kapitału, czyha, by innych w biały dzień zżewienia mury. I na to mają sady dla swojej obrony? By im dopomagali tradować mienie szlacheckie i uciskanych?... A któż to są ci silniejsi?... Ludzie, co lichwą, co objawieniem paragrafów, zebrać u siebie tysiące, będące straszną w ich rękach dziś bronią. I do tego ja mam się przykładać?...

Tu się wstrząsł — i zdało mu się, że serce w nim bic przestaje. Ah! gdy wchodził świat, sądził, że będzie bronił uczciwych, do których wliczał swoich szczególnie wspólnymców... a tu co on teraz zdubuje? Gdzie są ci gnębieni, których on ratować zamierzał?...

Zewsząd go nawet dochodziły głosy, że tamtejszy sąd istnieje w interesie chyba rasy... a korupcja do najwyższego już doszła stopnia, — jeżeli zaś wkrótce nie zesła z góry surowej komisji, któraby śledztwo przeprowadziła, w takim razie niebawem cały dokoła okręg składać się będzie z proletaryatu wyrobniczego, będącego na łasce lichwiarzy, z kilku „większych właścicieli”, liczących znaczejzsy u siebie stan bierny, niżeli czynny, i z całej szajki wyzyskiwaczy.

Czy on ma dziś zwątpić o wszystkich i zatężyć jeno ręce... albo rzucić już to wszystko?... Dawniej byłby tak może uczynił... dzisiaj, przez dłuższy czas i dłuższe ścierania się z przeciwnościami, nabył on hartu i nabył wytrwałości. Dziś byłoby wstydem, gdyby ustał!

Postanowił wytrwać. Wszak widzi tutaj i innych, którzy nie poddają się korupcji. Jest tu przecież i drugi urzędnik, sędzia ów, który mimo złych stosunków i braku w domu swoim, opiera się z uporem wszelkim pokusom, wszelkim ponętom. Interesowani mówią, że on głupi; bo gdyby miał rozum, miałby dostatek w domu i pieniądze, ale to „szlagun” uparty, żyć chce na świecie i karmić swoich straż, która nie tuczy.

Właśnie dlatego bohater nasz uznał w nim naturalnego dla siebie sprzymierzeńca, a chociaż obydwa nie byli w zmowie, bez porozumienia się jednak waznego, jednakowym szli trybem.

Atoli nie tak to szło im łatwo, gdyż pan naczelnik coraz się bardziej stawał niechęnym dla Efraima, odbierał mu nawet niejedną dzień sprawę, pod pozorem, że on jej nie da rady. Pan naczelnik na młodym prawniku się zawiódł; myślał, iż będzie miał w nim podporę — a tymczasem dostał urzędnika, z którego strony są teraz niezadowolone. Nasz bohater poznał, że tu walczył już mu tylko wypada o zagrożone swoje stanowisko.

Nareszcie doszło do tego, iż pan naczelnik starał się o przeniesienie niemieckiego sobie urzędnika, który nie idzie z nim ręką w rękę.

Efraim mimo to postawał, póki będzie mógł, wytrwał na stanowisku, jakby chciał pokazać, że i żyd potrafi iść po słusznosci. Tyle tem używał, że ów sędzia, nie pochwalający postępowania pana naczelnika, a opierający się ludziom, którzyby sąd skorpumpować chcieli, zaczynał zbliżać się do niego, prostując swoje wyobrażenie o nim, jako izraelczie.

Mimo to, co oni tu dwa mogą naprawić? wobec takiego przelozonego i całej kluki podobnych mu urzędników! Oni dwa tyle tylko sprawili, iż się pan naczelnik ich wystrząsał; pokątni zaś pisarze, których tu były całe roje, raz w raz oskarżali ich przed przelozonym, grożąc, że im ostatecznie „dojadą”...

Długo trwał stan podobny, — aż nareszcie zjechała z polecenia wyższej władzy komisya.

Był to właśnie ze sądu wyższego starszy urzędnik, człowiek odznaczający się surowością, a nieskazitelną prawością. Ton, gdy zaglądnął do biur i zaczął trutynować akta, s potem zwoływać świadków, — wziął się aż za głowę. Nigdy się czegoś podobnego tam w górze nie spodziewano. Sprawy wdów,

majątki sieroco, zaprzepaszczone przez zależenie... Pan naczelnik odbierał jej sędziemu, trzymającemu się prawa i słusznosci, oddając innym, którzy dokumenta niedogodne wedle jego myśli zaprzepaszczałi. Sprawy bliżkie już ukończenia należały trzy, cztery lata, jakby zapomniane, a natomiast fikcyjne pretensye z całą surowością ściągano. Chłopskie kontrakty, po pijanemu zawierane, z pełną wiarą przyjmowano, — drobne pretensye lichwiarzy, procentami i kosztami sądowemi przerażające ostyrykród sumę pierwotną, z całą bezwzględnością egzekwowano, — egzekwowano nawet powtórnie pretensye raz już zaspokojone. Wszelkie skargi słuszne były zarzucane. Ale za to prosperowały jak najlepiej interesy, któremi się bawił przez pomocnicze sily „kupców” tak zwanych, sam pan naczelnik i sprzymierzony z nim sędzia.

Komisya pracowała cztery tygodnie w tej stajni Augiasza, obwarowanej tygocnie częstokółem paragrafów.

Interesowani teraz w spółce z panem naczelnikiem złożyli niemalą kwotę, usiłując wyrzucić naciąg na komisję, lecz natrafili na takich ludzi, że tem tylko pogorzali jeszcze sprawę i więcej odkryto malwersacyj.

Nareszcie skończyło się na tem, że pan naczelnik został zauspendowany i sądowi oddany naciąg na komisję, lecz natrafili na takich ludzi, że tem tylko pogorzali jeszcze sprawę i więcej odkryto malwersacyj.

I tak wzięto się do zupełnej puryfikacyi sądu, a postanowienia go na stanowisku odpowiedzialnym zadaniu. Dwa tylko pozostali na miejscu urzędnicy, o których prawości i rzetelnym postępowaniu z prowadzonych indagacyj przykoczono się dowo-

dnie, mianowicie, ów niemiecy dawniej panu naczelnikowi sędzi i nasz bohater.

Sędziemu temu oddano cały zarząd teras sądowy, uznając w nim siłę, która się skorumpowała nie daje.

Drugim był nasz bohater, który mimo młodości, został zaś sędzią zamianowany.

Objął ci urzędnicę otrzymał zlecenie do zupełnego zaprowadzenia tu porządku, nawet co do pomniejszych urzędników kancelaryjnych, a nawet i sług sądowych.

Bohater nasz został sędzią. Stara matka, gdy się o tem dowiedziała, zalała się łzami, błogosławiając synowi i opowiadając każdemu, iż teraz umrze szczęśliwa. Długo czekała ona i modliła się, a nareszcie Pan wysłuchał jej modłów.

Panna Róża zaś miedź teraz próbowała i nasyła ludzi, którzy pana Efraima o tem zapewniałi. Wyrzuciła ona że żyj jej zięć, na nim i na jego rodzinie, — a gdy ona sobie w rozpóczy „śmierć zrobi”, będzie to na jego sumieniu. Ale pan Efraim już dziś wiedział, iż panna Róża żyć będzie i wkrótce się pocieszy. Bohater nasz póżnał, że niemalą jeno przebył z nią szkołę życia.

Dziś przekała się, że marsenta młodości, sympatye i misianwiści jego, jak i drugih ludzi, na kruchym zbyt często spoczywają gruncie.

Bohater nasz doznał się, że i on, jako żyd, może być użytecznym w tym kraju, a na tem stanowisku będzie usilnem jego staraniem, ażeby i o wspólwymawnych jego świat powoli zdanie swoje zmienić mógł.

On wytrwa, — ale czy drudzy z jego pójda przykładem? Przyszłość pokaże.

tycznych 204, a na wydział filozoficzny tylko 85.

Towarzystwo „Bratniej pomocy“ słuchaczów politechniki lwowskiej wydało sprawozdanie na rok administracyjny 1888/9. Towarzystwo to zostało założone w roku 1861 i ma na celu nie tylko niesienie pomocy materialnej uboższym kolegom, ale jest także dla słuchaczów politechniki jednym ogniskiem życia kolleżeńkiego i umysłowego. Stan funduszu żelaznego wynosił dnia 30 października h. r. 11 761 złr., a stan funduszu obrotowego 19.186 złr. 32 ct. Dochód w roku bieżącym wynosił 4.715 złr. 24 ct., rocznie 4 358 złr. 76 ct. W kasie pozostało 356 złr. 48 ct. W ciągu roku rozpozyczono kwotę 2.447 złr. 69 ct.

Wczoraj udała się deputacja Rady powiatowej przemyskiej, złożona z dra Władysława Czajkowskiego, Zygmunda Dembowskiego, Bolesława Joczki i ks. Adama Lubomirskiego, do zastępcy marszałka krajowego p. Pietruskiego i członków Wydziału kraj., z przedstawieniem groźnych skutków klęski nieurodzaju i konieczności energicznej, zbiorowej akcji celem obmyślenia środków zaradczych. Pomimo bowiem wszystkich dziennikarskich opisów, nędy nie mały o jej rozmiarach prawdziwego pojęcia. Już teraz w czasie dość zamężnego gospodarza nie znajdzie się kwota 20 ct. To fakt. Opowiadał mi notaryusz z Okolicy Lwowa, że pewien wieśniak kwotę 36 ct. potrzebną na stempel, przynosił w dwóch ratach — raz 20 ct., drugi raz 16 ct. że wsi, odległej od siedziby notaryusza o p. trzeciej mili. Nagi ten fakt mówi więcej o wszelkich najskrajszych opisach. Reprezentacja przemyska podniosła myśl zwolnienia przez marszałka krajowego konferencji przesów Rad powiatowych.

Wczoraj odbył się w lokalu „Koła literackiego“ ostatni w bieżącym sezonie raut czwartkowy. Zebrana doborowa publiczność bawiła się wesoło do późnej nocy.

Z Rady państwa.

Wiedeń, 19 grudnia.

Na początku posiedzenia Izby poselskiej zabral głos ministerhandlu Bacquehem. Na interpelację posła Derschattya, czy rząd zamierza wnieść wkrótce ustawę ograniczającą domokrągłość, a w razie gdyby wniesienie ustawy opóźnić się miało, czy zamierza przychylić się do petycji o zniesienie domokrągłości w miastach a zwłaszcza w Gracu, minister odpowiada że wypracowano już projekt ustawy, obejmującej cały handel domokrągłości, i przesłano go węgierskiemu rządowi, który odpowiedział już nawet, że zamierza przed zatwierdzeniem tej sprawy zaprzytać wszystkie Izby handlowe i inne korporacje fachowe. Aż do nadejścia opinii tych ciał i ostatecznej odpowiedzi rządu węgierskiego zostało dalsze działanie w tym kierunku odroczone. Minister nie uważa jednak za odpowiednie uwzględnić petycję, podniesioną przez interpelanta, skoro reforma ogólna ma być przeprowadzoną. Natomiast w ustawie będzie domokrągłość ograniczoną do mniejszych miast stosownie do rzeczywistej potrzeby. Łącząc z tą sprawą odpowiedź na interpelację posła dra Mengera, oświadcza minister, że w projekcie ustawy, o której mówił, starano się także o przeprowadzenie odpowiedniego opodatkowania kramów wędrownych i domokrągłości.

Następnie odpowiada minister na interpelację posła dra Mengera, że utrudnienia ruchu handlowego między Zuckmantel a Ziegenhals jakie czyniły pruskie władze, już usunięto. Na 352 posiedzeniu poseł Lusato i tow. interpelowali ministra, jakich środków zamýśla użyć, aby pomiędzy przemysłowcami austriackimi i aby podnieść eksport cukru austriackiego za pomocą niskich opłat przewozowych na morzu i lądzie. Minister odpowiadając na tę interpelację oświadcza, że zarządził dokładne zbadanie tej sprawy.

Badania te okazały, że normalne ceny przewozowe morskie z Tryjestu na wschód są niższe, niż ceny w innych portach, że jednak przy większych przesyłkach w portach konkurencyjnych, zwłaszcza w Marsylii, wysyłając uzyskują znaczne opłaty z cen normalnych. Minister nie omieszka o ile będzie można wpłynąć na uregulowanie taryf z Tryjestu. Zarządził on wszystkie co potrzeba, aby uzyskać zniesienie cen przewozowych dla cukru na kolejach austriackich i zniesienie to niebawem wejdzie w życie.

Po tych odpowiedziach Izba przystąpiła do porządku dziennego. W imieniu komisji ołowianej hr. Czernini rezolucję: Wzywa się rząd, aby jaknajprędzej przedłożył nowelę do obowiązującej taryfy ołowianej, która dozwalała sprzedawanie bez opłat ołowianej wtryski, celem zapobieżenia „Peronospora viticola“. Izba uchwała rezolucję tę bez rozprawy.

W trzecim czytaniu uchwała Izba ustawę o służbie marynarskiej.

Pos. Hladik imieniem komisji kolejowej zdaje sprawę o przedłożeniu rządowemu zawierającemu ustawę o warunkach budowy kolei z Poriem do Mochova i z Brandeis nad Elbą do Neratowic. Po przemówieniu posła Błażka i sprawozdawcy Izba uchwała projekt w drugim i trzecim czytaniu.

Na wniosek komisji dla nietykalności poselskiej, Izba uchwała odmówić wydania posła Verganego sądowi powiatowemu w Währing, a zezwolić na postępowanie karne przeciw pos. Rudolphi-Biehornowi, z powodu obrazę cci, jakiej się miał dopuścić ten poseł.

Na wniosek komisji, celem utworzenia ankiety dla dostaw wojskowych po dłuższej dyskusji uchwała Izba rezolucję wzywającą rząd o zarządzeniu, aby zaopatrywano armię w artykuły żywności u producentów.

swego stronnictwa głęboki żal z powodu tej straty. Po interpelacji posła dr. Pichlera w sprawie rzeszenia reklam kilku czeskich producentów chmielu pod pierzeją czeskiej Rady kultury krajowej, prezydent zamyka posiedzenie życzeniem świąt wesołych i Nowego roku, gdyż nie spodziewa się, aby w tym roku odbyło się jeszcze posiedzenie Izby. Zmarły wczoraj pos. bukowski z okr. mińskiego Suchawa, dr. Seret Konstanty Tomaszczuk, urodził się w r. 1840, a od r. 1871 był posłem do Rady państwa i profesorem uniwersytetu w Czerniowcach od jego złozenia. Należał on zawsze do lewicy w parlamencie, a po ostatnich zmianach do zjednoczonej niemieckiej lewicy.

Wiedeń, 20 grudnia.

Dziś odbyła Izba panów drugie posiedzenie, na którym uchwała bez rozprawy ustawę o uwalnieniu gal. pożyczki w kwocie 300,000 złr. za ciągniętej celem ulżenia okolicom dotkniętym nieurodzajem i ustawę o kasach gwareckich w drugim i trzecim czytaniu, oraz w myśl konstytucji zatwierdziła cesarskie rozporządzenia o pomocy dla Galicji i Śląska z powodu nieurodzaju i dla Tyrolu z powodu powodzi. Po wyzerpaniu porządku dziennego hr. Taaffe zawiadania Izbę, że Rad państwa zostaje odroczone, a prezydent zamyka posiedzenie.

Przegląd polityczny.

Kraków, 21 grudnia.

Obie Izby Rady państwa zostały zamknięte, a zbiorą się dopiero koło 22 stycznia. W czasie między tym terminem a początkiem przyszłego miesiąca zwolniony będzie na krótką sesję sejm czeski i prawdopodobnie galicyjski, głównie celem obmyślenia środków ratunkowych dla powstrzymania wzmagającej się nędzy w kraju.

Gazeta Narodowa, omawiając nieudane ułożenie Koła polskiego w ubiegłej sesji, wypowiada następujące zdanie: „Nie było może sytuacji, w której samowładna, rozumna, stanowiąca, dobrze prowadzona akcja Koła polskiego miała łatwiejsze stanowisko, jak dzisiaj. Mniogo lat dziesięć wysiłku i egzaminów „der Regierungsfähigkeit“, zrozumienia interesu państwa wszystkich konieczności państwowych — mniogo lat dziesięć zaprzania się do ostateczności, bezinteresowności ewangelicznej, karności i skłębistości nieulechanej, bez szemrania prawie, — choć nieraz z zacięniętą wargą.

„Byliśmy filarem systemu całego prawicy i rzędu. I jesteśmy i chcemy nim być nadal. Ale i ten rząd i ta prawica powinny uarezeć się do wiedzy, że mamy żywotne interesy, które uszanować trzeba, iż nam trzeba dać żyć, żebyśmy mogli pomagać dalej innym narodowościom i stronnictwom prawicy do uzyskania tego, co im potrzeba. Bez nas — nie ma prawie, nie ma rządu. My — to prawica“.

Z Austro-Węgier.

N. Fr. Presse omawia w naczelnym artykule skład komisji Izby panów dla projektu szkolnego, wykazując, iż w komisji zasiada zaledwie 10 członków, którzy się oprą szkole wyznaniowej. Natomiast większość komisji według tego dziennika przewodzić będzie ksiądz biskup Zwenger, który jest największym wrogiem nowożytnej szkoły i zawsze walczył przeciw alianowi klerykałów ze Słowianami. Przedłożenie rządowe upadło zdaniem N. Fr. Presse już z chwilą wyboru komisji, ponieważ mniejszość nie przyjmie go jako obniżenia poziomu szkoły, a większość komisji pójdzie w kierunku, który dotychczas rząd potępiał. Z powodu wyboru szefa generalnego sztabu do komisji, przypomnia ten tak bardzo przyjazny nam organ lewicy, że powiedział on w Izbie, iż armia musi mieć tylko jeden język, gdyż oficerowie nie mogą mieć dwóch.

W Wiedniu odbyło się 18 bm zgrumienie meżów zaufania wszystkich dziedzin, na którym wyrażane sympatyje ludności wiedeńskiej dla usiłowań Niemców czeskich i uznano potrzebę obrony Wiednia przed szkodą, jaką mu ma przynieść decentralizacja. Celem stwierdzenia tych zapatrywań przez obywatelstwo wiedeńskie ma być urządzona manifestacja, której czas i forma później ma być uchwaloną. Centraliści wiedeńscy nie zasypiają zatem sprawy i rozwijają energiczną agitację.

Graser Volksblatt obstaje przy utworzeniu katolickiego klubu ze wszystkich narodowości, reprezentowanych w Radzie państwa, choćby na razie tylko dla spraw religijno-politycznych i twierdzi, że do partii katolickiej z centralistycznym zakresem nie przystąpiłoby nawet trzech posłów.

W Peszcie utrzymują się wciąż pogłoski o ustąpieniu Tiszy. Opozycyjne dzienniki twierdzą, że także arystokratyczne koła, z którymi hr. Juliusz Andrassy ma stosunki, przychyliły się na stronę przeciwną węgierskiemu prezydentowi ministrów. Natomiast prasa rządowa stanowczo przeczy tym pogłoskom i zapewnia, że Tisza nie myśli o dymisji. Ma on około Nowego Roku być we Wiedniu. Zdaje się, iż pogłoski powyższe są tylko odgłosem pobożnych życzeń węgierskiej opozycji, nie ma bowiem obecnie powodu do przesilenia ministerialnego w Peszcie.

Z kongresu brukselskiego.

Kongres brukselski, po czterdziętnoiodnych obradach, rozjeżdża się na ferye świąteczne i zapewne dopiero w drugiej połowie stycznia zbierze się ponownie. Dotychczasowy rezultat obrad jest bardzo mały. Przyjęto zaledwie za sadnicze punkta znanego naszym czytelnikom projektu Lamberta i Banninga, którzy w imieniu rządu belgijskiego przedłożyli wypracowany w szczególności system solidarnego działania mocarstw w Afryce. Niestety, co do najważniejszych kwestyj praktycznych nie osiągnięto dotąd porozumienia. Do tych kwestyj spornych należy prawo rewidowania okrętów podejrzanych o handel niewolnikami, zakaz dowozu broni i amunicji i ustanowienie specjalnych trybunałów karnych dla sądenia przestępstw z handlem niewolnikami związek mających.

Francya stawia zasadnicze trudności wszystkim tym projektom i proponuje własny system, połączone z mniostwem zastrzeżeń i postanowieniami wyjątkowych dla tych lub owych miejscowości. Projekta Anglii i Belgii są prostsze i więcej jednolite.

Turcy reklamuje prawo używania czarnych eunuchów i żąda dla siebie pewnych ustępstw ze strony konferencji brukselskiej. Rosya się temu sprzeciwia, podcza: gdy reprezentanci Niemiec i innych mocarstw chcą wziąć tę kwestyę pod szczeółową rozwayę. W ogóle jest to dość dziwnem, że państwo, tolerujące u siebie niewolnictwo, bierze udział w kongresie antiniewolniczym.

Ze strony Zanzibaru i Persyi inne znowu trudności. W ogóle dotychczasowy przebieg kongresu wykazuje, iż osiągnięcie zupełnego porozumienia trudniejszym będzie, niż można było przypuszczać.

Nawet co do wielu punktów, uważanych dotąd za niewątpliwe, powstają nowe trudności. Wobec projektu Belgii, dotyczącego zakazu dowozu broni i amunicji, oświadczyli delegaci Anglii, że nie mają w tym kierunku dostatecznych instrukcji od rządu. Sir John Kirk wyjechał już nawet w tym celu do Londynu.

Nie ma zatem porozumienia stanowczego i pewnego; i kiedy dzienniki francuskie publikują tajne dokumenta kongresu, rządowe komunikaty belgijskie zapewniają prasę zagraniczną, iż żaden z takich dokumentów nie zaginiony i nie został skradzionym. Równocześnie z prywatnych źródeł zapewniają, iż w ministerstwie spraw zagranicznych istnieje zamiar utworzenia osobnej komisji śledczej, która by się zajęła zdemaskowaniem tych, którzy robią takie przedświadczone odkrycia.

Z Rumyn.

Włoska Izba deputatów wczoraj przyjęła 196 głosami przeciw 98 ustawę o reorganizacji zakładów dobroczynnych (opere pie). Reforma ta, której niezmierną doniosłość społeczną zaznaczył w jednym z poprzednich numerów, wymierzona jest głównie przeciwko duchowieństwu katolickiemu, gdyż bowiem z pod dozoru władz duchownych wszelkie fundacje pobożne, których jest w Włoszech więcej, niż we wszystkich krajach Europy razem wziętych. To też z kół watykańskich zapewniano, iż papier z allokucjami, która ma wygłosić na najbliższym konsystorz, wyrazi protest przeciwko świeżej uchwale parlamentu włoskiego, która pod pozorem reformy czysto administracyjnej, usuwa duchowieństwo od zarządu zakładami dobroczynnymi i nadaje funduszom pobożnym uszrój, nie odpowiadający zamiarom testatorów. Ostatnie telegramy z Rzymu donoszą, iż najbliższa allokucja papieska ma być poświęcona wyłącznie prawie położeniu księci i we Włoszech; zresztą z prywatnych źródeł zapewniają ponownie, iż papier obwieści w tej samej allokucji układ z Rosyą, ostatecznie bowiem przekonani byli mają biskupi w ziemiach polskich.

Wywód finansowy ministra Giolittiego, którym żywo zajmuje się obecnie prasa włoska, da zapewne sposobność do nowego starcia opozycji parlamentarnej z rządem. Pikantnym szczegółem dyskusji, jaką nad wywodem tym ma być przeprowadzona, będzie oboista polemika pomiędzy ministrem Giolittim a jego poprzednikiem Maglianim. Maglian był jednym z zdolniejszych ministrów skarbu we Włoszech, ustąpił jednakże jako ofiara zagranicznej polityki Crispiego, nie mógł bowiem poddać wygórowanym potrzebom, narzuconym armii włoskiej przez trójprzymierze. Otóż Giolitti, broniąc swej własnej polityki, zarzuci Maglianowi, iż niedługo w swych zestawieniach budżetowych zataił niedobory sprzedawczy obligacy funduszu kościelnego, tudzież że Maglian awym nierozważnym systemem finansowym podkopał ekonomiczny stan państwa. Maglian odpowiedział już po części na te zarzuty w piśmie Economist a Italia i zwrócił uwagę na ujemne strony finansowej polityki Giolittiego. Równocześnie odmówił Maglian przyjąć obowiązków referenta budżetowego, by mógł swobodnie polemizować ze swym przeciwnikiem i rywalem.

Według Pol. Corr. w miejsce dotychczasowego radcy nuncjatury papieskiej w Paryżu męgra Averzali, zostanie mianowany radca nazw msgr. Zaleski, który zajmował poprzednio stanowisko sekretarza przy apostolskiej delegacji dla Indji wechodnich.

Z Rumunii

W senacie rumuńskim na porządku dziennym obrad jest projekt adresu w odpowiedzi na mowę tronową. Prezes gabinetu terażniejszego gen. Manu wykazał, że gabinet przyszłego roku powinien być zupełnie konstytucyjnym, zarzucając sposobem, że poprzedni gabinet Catargiego miał większość w Izbie poselskiej, przeto powinien być pozostać w urzędowaniu, a zapominano o tem, że ta większość była bardzo niepewną, że utrzymywała się tylko o tyle, że gabinet unikał wykonywania swego programu, aby nie przemieścić znacznej części tej większości w opozycję, że wreszcie sam w łonie własnym nie miał zgody. W toku swej mowy wykazywał minister, że terażniejszy gabinet jest przeciw konserwatywnym, udawa rzecz przezto, że przeciw niemu oświadczają się nie tylko liberalni różnych odcieni, ale i konserwatyści, jedni tylko młodo-konserwatywni t. zw. junimisi lojalnie go popierają. Skutek mowy ministra był taki, że wniosek o zamknięcie generalnej rozprawy, postawiony przez popleczników rządu, otrzymał większość 65 głosów przeciw 33.

Taki stan rzeczy wrócił powodzenie gabinetowi; atoli w dwa dni później podczas rozprawy szczegółowej przed senatem Floresko oświadczył się przeciw rządowi, bo zażądał wykreślenia ustępu, zawierającego wotum ufności dla gabinetu. To dało powód do dłuższej rozprawy, w której ministrowie Lahovary i Manu wyjaśniali, że poprzedni gabinet upadł dlatego, że przez gabinetu Catargi z ministrem Verneseo chcieli za prowadzić rządy wyłącznie osobiste w miejsce konstytucyjno-parlamentarne. Poprawka Floreski upadła równocześnie 46 przeciw 46), w rzeczywistości zaś 43 głosami przeciw 49, bo trzech zwolenników rządu przez pomyłkę tylko

głosowało przeciw niemu. Skutek tego głosowania jest ten, że prezydent senatu Floresko z wiceprezydentami zapowiedzieli swoją dymisyę.

Stypendya artystyczne.

W budżecie krajowym na rok 1890 wyznaczył Sejm Wydziałowi krajowemu kwotę 3.000 złr. do dyspozycji na zasiłki dla młodzieży kształcącej się w bankach i sztukach przyzem przekazał Wydziałowi krajowemu do zatwierdzenia wszystkie petycje do Sejmu wniesione, a odnoszące się do tej pozycji budżetowej.

Wydział krajowy udzielił z powyższego funduszu następujących jednolitych zasiłków:

- a) na kształcenie się w malarstwie: Antoniu Konstantemu dw. im. Guzkowskiemu 500 złr., Stanawstawi Brzostowskiemu w Krakowie 150 złr., Brunonowi Tepie w Krakowie 100 złr.;
- b) na kształcenie się w rzeźbiarstwie: Mihałowi Tarosyńskiemu we Lwowie 150 złr., Ludwikowi Korzanowskiemu w Wiedniu 100 złr.;
- c) na kształcenie się w rysunkach: Oldze Modzelewskiej, nauczycielce rysunków w szkole św. Anny we Lwowie 100 złr., Leopoldynie Zakrzawskiej we Lwowie 100 złr.;
- d) na kształcenie się w muzyce: Juluszowi Todorowiczowi 150 złr., Helenie Orzechowskiej we Lwowie 150 złr., Ludwikowi Harasimowiczowi we Lwowie 100 złr.;
- e) na kształcenie się w śpiewie: Maryi Sidorowicz we Lwowie 150 złr., Herminie Patkiewicz we Lwowie 150 złr., Francisce Karich we Lwowie 150 złr., Wincency Balańskiej we Lwowie 150 złr., Maryi Stebnickiej we Lwowie 100 złr., Eleonore Elektorowicz we Lwowie 150 złr., Oldze Łozińskiej we Lwowie 150 złr., Helenie Mateckiej we Lwowie 150 złr., Karolinie Eberbach we Lwowie 100 złr., Jadwidze Opatewicz we Lwowie 150 złr., Herminie Assing we Lwowie 150 złr., Stanisławie Wajdowskiej we Lwowie 100 złr., Władysławie Dąbrówskiej na naukę śpiewu i języków 150 złr., Róży Schwabel 100 złr.

Z powyższego zestawienia okazuje się, iż szczeółowo na naukę malarstwa przynależał Wydział 750 złr., rzeźbiarstwa 250 złr., rysunków 200 złr., muzyki 400 złr., wreszcie śpiewu 1900 złr. Ogółem sumę nie 3 000 złr., którą Sejm przynaczył, lecz 3.500 złr. Zadańmi przedewszystkiem musi nieproporcjonalna hojność Wydziału w udzielaniu subsydjów na kształcenie się w śpiewie, wówczas kiedy tak sprawozdawcy jak i posłowie sejmowi oświadczyli się stanowczo przeciw udzielaniu tych, jak się w praktyce okazało bardzo nieproporcjonalnych zapomóg. Wobec wielkiej nędzy, panującej w rozlicznych stronach kraju, kwota blisko dwóch tysięcy złr., przyznana 14 pannom ze Lwowa na naukę śpiewu, wydaje się nam kwiatkiem arcy nieufuwałego i bezużytecznego protekcyjnalizmu. — W szeregu lat przekośną się już było można, iż na wytworzeniu z pomocą subsydjów krajowych śpiewaków, czy śpiewaczek operowych, kraj sam bardzo rzadko coś zyskuje, a j-dyna opera polska we Lwowie nie może się pochlubić życzliwością dawnych stypendystów Wydziału, gdyż e i te, za rozgłosem i wyższą płacą biega w boży świat, bez udziału składania wyrazów wdzięczności za doznawaną pomoc Wytworzył, z jaką się dla owych słowików wydaje pieniądze wobec przeciwdziałania, iż są to wydatki dla kraju najzupełniej bezużyteczne, jest istotnie godną podziwu.

Kronika.

Kraków, 21 grudnia.

Nabożeństwo. Z zarządu Stowarzyszenia „Solidarność“ donoszą nam: Na intencję Stowarzyszenia „Solidarność“ odprawiano spotkanie w niedzielę dnia 22 bm. o godzinie 8 1/2, msza św. w kościele N. P. Maryi przed ołtarzem ondnego Pana Jezusa.

Książę biskup Dunajewski wczoraj wieczór pojął się kurierskim powozić z Wiednia.

Dr. Smolka, prezydent Rady państwa, wczoraj wieczór przejechał przez Kraków z Wiednia do Lwowa.

P. Apollinary Jaworski, prezes Koła polskiego, przybył wczoraj z Wiednia do Krakowa, a dzień rano odjechał do Lwowa.

Wydział krajowy mianował delegatem do Rady nadzorczej Muzeum przemysłowego miejskiego we Lwowie członka swojego p. Tadeusza Romanowicza. Mistrz Jan Matejko wyjechał do Tarnopola.

Krakowski Towarzystwo lekarzy na ostatnim posiedzeniu wybrało jedynomyślnie członkiem honorowym prof. dra Macieja Jakubowskiego. Na wniosek przewodniczącego zgromadzenia wyrażili uznanie i podziękowanie prof. Demańskiemu za przeprowadzenie w zasadzie sprawy budowy wodociągu krakowskiego. Prezesem Towarzystwa na rok przyszły wybrany został docent dr. Mars, wiceprezesem dr. Kohn, sekretarzem dr. Podgórski, Delegatem Towarzystwa do komisji sanitarnej m. Krakowa wybrano prof. Zarskiego.

Wydział lekarski uniwersytetu Jagiellońskiego uchwałił: przedstawić ministerstwu oświady do mianowania 1-ym asystentem przy katedrze anatomii opisanego dra Stanisława Karpińskiego, dotychczasowego asystenta 2-go; zamianować dra Opięńskiego na dalsze 2 lata asystentem przy katedrze chemii lekarskiej; przypomnieć podanie rektora Korczyńskiego o podwyższeniu dotacyi dla kliniki wewnętrznej z 200 na 400 złr. i o udziale jednorazowego zasiłku w kwocie 500 złr.; ponownie przedstawić ministerstwu potrzebę, aby profesor chemii lekarskiej egzaminował alternatywnie z profesorem chemii ogólnej przy 1-ym rygorozum lekarzkiem; poparł podanie prof. Cybulskiego o systematyzowanie drugiego asystenta przy katedrze fizjologii, jakoteż podanie prof. Browicza o systematyzowanie posady 2-go asystenta przy katedrze anatomii patologicznej; udzielił wyjaśnień żądanych przez ministerstwo w sprawie daru ofiarowanego przez prof. Kopernickiego i powstał mającego sekład antropologiczno-etnograficznego; wreszcie przyjął i uchwalił referat komisji w sprawie powstania mającego wydziału lekarskiego we Lwowie.

(Przegląd lekarski.)

Ruch przedwziętaczny w mieście wczoraj już, jako w dniu targowym, znacznie się ożywił, głównie wszakże przedmiotem handlu były artykuły apotyczne. Gwiazdkami podarunkami przepelnione wystawy sklepów szczególnie wieczorem straszymyją

przebiegniów. W wielu handlach zaprowadzone są siata gazowe oświetlenia, przy którym efektownie się przedstawiają różnorodne towary. Jak zwykle Rynek, ulice Floryańska i Grodzka są arterjami naszego handlu. Sukcienne otoczona od strony kościoła N. P. Maryi laskiem młodych świeżków bardzo ładnie się przedstawiały. Księgarnie, handle galanterji cukiernej i t. d. przygotowały się na zaproszenie gości i wymagały publiczności, dotąd wszakże jako utrzymują, kupujących jest niewiele a przybywających zwykle o tej porze rodaków naszych z Królestwa dotychczas weale nie widak. Niektórzy kupcy urządzili osobne wystawy gwiazdkowe wszelkiego gatunku towarów, począwszy od najtańszych, które się jeszcze najłatwiej rozchodzą. Księgarnie zaopatrzyły się w r. szlone wydawnictwa, najwłaściwsze na podarunki gwiazdkowe dla dżiatwy, — słowem towarów obfito i tylko żyćzy trzeba pokupom, aby nabywających było jaknajwięcej.

Z uniwersytetu. P. Bohdan Krynicki, rodem z Krakowa, otrzymał dziś na teledysku uniwersytecie stopień doktora praw.

Program koncertu Elly Russel, który się odbędzie jutro o godz. 3 po południu w sali hotelu Salskiego, obejmuje oprócz aryj z „Rigoletta“ i z „Wesela Figara“, odpiewanych przez koncertantkę, również polonez Spohra, który odegra na skrzypcach p. Hook, oraz uwerturę do „Wita Stwosza“ Zelenkiego, którą wykona orkiestra 13 pułku.

Z teatru. Pani Adolfinia Zimajer jutrzejszym występem potęgę publiczności krakowską, która ntałontowana artystką taką otacza sympatyj. Program jutrzejszego widowiska jest uroczajony. Po raz pierwszy ujrzymy piękny obrazek Józefa Kościłkowskiego p. t. „Dzienniczek Justyi“, z udziałem panny Heleny Zimajer. Zaś pani Adolfinia Zimajer przez „Lzki“ i wesołwą „Grzeski babuni“ odpowiada „Laleczkę“, sznaną z czasów pobytu operki lwowskiej, oraz „Kael duet“, który się swego osann tak podobat.

Influenza. W ostatnim numerze krakowskiego „Przewodnika higienicznego“, organu Towarzystwa „Opieki zdrowia“, zamieszczony został artykuł, napisany przez lekarsza p. t. „Epidemia influenzy“. Końowy następ artykułu pozwalamy sobie powtórzyć w interesie ogółu:

„A teaz o robii, aby się od influenzy ochronić lub w razie jej napadu? Powiewał przyroda i jej choroby szkodliwy mało dotąd jest znana, przeto trudno jest podać pewne zupełnie prawdziwa cebrony; trzeba w ogóle prowadzić życie higieniczne i unikać wędrowi w czasie zdrowym wszelkich szkodliwych zdrojów wpływów, przedewszystkiem starannie unikać przeziębienia i błędów w dyecie: szczególnie ludzie starsi i schorowani nie powinni się narażać na wietrzne wilgotne lub bardzo urzędne powietrze, a jeśli muszą, to odpowiednio ubrać; nogi powinny być zawsze ciepło utrzymane; nadmieniamy wreszcie, że wszelkie halanki, jakoteż i nadużyto jakiegokolwiek rodzaju czynią w ogóle ustrój mniej opornym, a szczególnie w czasie jakiegokolwiek epidemii W razie wybuchu choroby nie należy się trwożyć, jak długi przypadki są lekkie; jeżeli atoli objawy są niepokojące, albo też nlega chorobie osoba wędła lub w ekiem strasza, radzimy zwrócić się do lekarza z wezwaniem lekarska.“

Ze Lwowa donoszą, iż przykra, chociaż nie groźna choroba ta szaryta się szerzy. Według doniesienia Dziennika Polskiego zachorowało w drukarni p. Łozińskiego 11 robotników.

Nowa taksa aptekarska. Wiener Zig. ogłasza rozporządzenie min. spraw wewnętrznych, ustanawiające taksę medykamentów na rok 1890. Interesuje ona głównie aptekarzy i lekarzy, niestety jednak przepis zajmujący się także dla szerzejch kół publiczności. Między innymi rozporządzenie nakazuje, aby recepty pisane były wyraźnie, czytelnie. Jeśli recepta nie jest dość wyraźna, może aptekarz wydać przepisany lek jedynie za pośrednictwem porozumieniem się z ordynującym lekarzem. Na recepte winien lekarz podać nazwisko i pomieszczenie pacjenta. Jeśli na recepte napisze lekarz klawułę re repelatur, nie wolno wydać tego lekarzowi po raz drugi bez osobnego potwierdzenia ze strony lekarza. Recepty z klawułą secundum meam prescriptionem (stosownie do mgo (lekarza) zarządzenia) zupełnie sądzają zniezione. Aptekarz wygotowany lekarzowi ma podać na recepte dokładne ceny nie tylko poszczególnych składników, lecz i przedziwionych manipulacji, jako też nazwisko ekspedycyjnego. Medykamenty wolne sprzedawane takte poniżej taksy, lecz w takim wypadku ma być obok ceny zażożj podana także cena taksą oszacowana.

Zmarli. Probozser w Ubrzywo w pow. sokalskim ka. Bolesław Lipiński, syn ś. p. Karola, suakomiego skrzypka, zmarł w 65 roku życia. Zmarły zawsze taktemem swem postępowaniem umiał krzewić zgodę i jednolność pomiędzy ludnością polską a ruską w powiecie i pod tym względem byłoby prawdziwie zasługi.

Ksiądz Sebastian Martyński, katecheta szkoły żeńskiej u św. Scholastyki, zmarł dziś w 62 roku życia.

Niemczyzna. Propinacyjny zarząd w Nowym Sączu używa na kopertach drukowanego napisu niemieckiego: „Propinations Verwaltung Neu Sander“ i adresu do miejscowej spółki spoytycznej kolejowej: „Lobl. Consum-Verein loco“. Mogłoby się zdawać, że Nowy Sącz leży w Niemczech.

Klub polski w Pradze czeskiej obchodził będzie wspólne łamanie się opłatkami w lokalu własnym w pierwej świąt. Bolego Narodzenia. Wstęp wolny dla wszystkich zamieszkałych w Pradze Polaków.

Z Gdańska donoszą: W dniu 17 b. m. toczyła się przed Izłą karną sądu ziemiankiego w Gdańsku sprawa o skandakowanie ksiądzki p. t. „Lejb i Sora“, czyli listy dwójga zakochanych“, romanis J. U. Niemcewioza nakładem Władysława Simona, Poznany 1877. Książkę tę, jak donosi Westpr. Volksbl., zabrano majstrowi krawieckiemu Matuzowskiewi w Gdańsku, zapewne bibliotekarzowi Cystelnu Indowicy. Prokuratorja dopatrzyła się w książce tej ustępow, któremi zakłócić można spokój publiczny i religijny. Sąd sawyrokował, aby książkę tę skonfiskował.

W Petersburgu, jak pisze Now. Wremia, wielką senacyję budzi apór sądowy księżnej E. Radziwiłłowej z trumna jej braćmi: Zygmuntom, Adamem i Leonem Radziwiłłami. Księżna Radziwiłłowa wymaga od braci zwrotu sum. Nieprawnie wydanych przez jej ojca i opiekuna A. Radziwiłłowskiego, podana jest mafoletości. Ogólna suma ajoru wynosi 17.147.535 kop. 17, księżna atoli według osobistych przekazań, domaga się tylko 1/4 wreszonej sumy, tj. 129.023 rs. 28 1/2 kop. Sądowno przedstawiono ra-

chunki z opieki, raporty, protokoły posiedzenia rady opiekunów i t. p. dokumenta.

Z Paryża donoszą, iż Akademia umiejętności nadała nagrodę Lecomte'a w kwocie 50.000 franków inżynierowi Pawłowi Vislie, uczniowi Berthelota, wynalazcy bezdymnego prochu do karabinów Le-bela.

Malarki i rzeźbiarki we Francji. Stowarzyszenie malarek i rzeźbiarek francuskich odbyło w dniu 18 grudnia w pałacu przemysłu walne zgromadzenie. Przewodniczącą p. Leonowa Berthaux. Zgromadzenie postanowiło wnieść petycję do ministra Falières, domagając się otwarcia specjalnych kursów malarskich i rzeźby dla kobiet przy szkole sztuk pięknych.

Repertuar teatru krakowskiego.

W niedzielę 22 grudnia: Benefis i ostatni występ pani Adolfiny Zimajer: Po raz pierwszy „Dzienniczek Justyi”, komedia w 1 akcie Józefa Kościelskiego. „Liska i Frycek”, komedia operetka w 1 akcie Offenbacha. „Grzeszki babuni”, krótko-chwila w 1 akcie ze śpiewkami M. Honoré. „Koci duet” z operetki Barneya — oras „Laleczka”, kulepiy śpiewane w operetce „Błazen królewski”.

We czwartek 26 grudnia: Przedstawienie po-żądzone o godzinie 3 1/2: „Robert i Bertrand, czyli dwa siołdziej”, krótko-chwila ze śpiewkami w 3 aktach Wł. L. Anczyca.

W sobotę 28 grudnia: „Obre żywioty”, ko-medyja w 5 aktach Jana Aleksandra hr. Fredry, syss.

Proces wadowicki.

Wadowice, 19 grudnia.

W dalszym ciągu czwartkowej rozprawy zeznaje świadek Trendota, że przed ósmiu laty dnia 15 maja wyjechał z żoną i dwójkiem dzieci do Ameryki. — W Oświęcimiu kupił kartę okrętową, za którą zapłacił 180 złr. W Hamburgu dopłacił musiał jeszcze 25 złr. Z Hamburga dostał się do Ameryki z funduszem zapasowym, który wynosił 1 złr. Po kilku tygodniach wielkiej nędzy wrócił musiał dla braku wszelkich funduszy do domu, koszem konsula-tu austriackiego.

Zapytany przez dra Goldammera po co jechał, odpowiada świadek: „Jechałem inni, pojechałem i ja”.

Aby uzyskać fundusz na koszty podróży sprzedał grunt za 210 złr. Na ułne wezwanie przewodniczącego nie może jednak pomiędzy oskarżonymi poznać tego, który mu karty sprzedał. Świadek Ignacy Skrzyński nie stanął, w międzyczasie bowiem wyjechał do Ameryki. Z odczytanych jego zeznań okazuje się, że dowi-dziawszy się od swej ciotecznej siostry, że w Ameryce jest dobrze, sprzedał 2 morgi gruntu i wybrał się na Ocean. W Oświęcimiu kupił kartę, nie wie wszelako, czy za 65 złr. Do Nowego Yorku dostał się z kapitałem 8 złr. Po roku wrócił i przywiózł 400 złr.

Nie stanął do rozprawy świadek Mordko Wiegler z Dąbrowy, który również wyjechał do Ameryki. Zeznania jego są o tyle ciekawe, że dowodzą niebiegłości, iż żandarmerja pruska pozostawała na usługach agencji Herza. Wiegler, który już poprzednio dwa razy był w Ameryce, wiedział, że w Hamburgu karty okrętowe są tańsze niż w Oświęcimiu i dlatego u Herza karty kupić nie chciał. Z pogrzebów, że go wrócić, jeżeli w agencji się w kartę nie zapoznał, nie sobie też nie robił. Jak atoli dostał się do Myśłowic, żandarm pruski, pomimo, że świadek miał pę-niędzy i legitymację, zwrócił go do Oświęcimia dlatego, że nie miał karty okrętowej, kupionej u Herza. Świadek ten odjechał napowrót do domu i domaga się odszkodowania w kwocie 20 złr. tytułem swrotu kosztów, nieudanej podróży.

Następny świadek Jakob Kempler z Kępnowa, pow. bocheńskiego zeznaje, że dwie córki, które przed kilku laty do Ameryki wyemigrowały, przysłały siostrze swej wolną kartę przejazdu („Freischein”). Z kartą tą wybrała się córka, musiała wszelako dopłacić 25 złr. Nie można było skonstatować, gdzie dopłata ta nastąpiła, w Oświęcimiu czy w Hamburgu. Świadek w końcu okazuje sądowi wolną kartę przejazdu dla czwartej córki, tym razem na Bremę, wyrażając nadzieję, że może i czwartej za przy-kładem starszych córek, bożek hymenu sprzyjać będzie w Ameryce.

Przytrego wrażeń doznaje się, słuchając zeznania świadka Józefa Świątki. Słowak ten w towarzystwie 8 wychodźców przyjechał w zimie r. 1887 do Oświęcimia. Już po drodze wsiadł do ich wagonu jakiś agent, który ich namawiał do zakupu kart w agencji Herza; świadek nie chciał tam iść, bo już poprzednio w Hamburgu takiej kupił kartę, gdy pierwszy raz emigrował. Opór jego wszelako był bezskuteczny, gdyż a-genci i naganiacze obrabiali ich na dworcu przez półtorej godziny, strasząc żandarmami. Do wejścia do kancelaryi skłonili ich w końcu oświadczenie agenta: „musicie brać, bo ja na całe miasto „Richer”. Zaledwo co wydobyt pieniądze, a miał przy sobie 140 złr., zjawił się w kancelaryi żan-darm i zaarrestował wszystkich. Był już wie-czo, gdy ich przeprowadzono do wójta w Brzezinkach. Wójt przemocował ich nie chciał. Zaprowadzono ich zatem do Oświęcimia, gdzie im żandarmeryja pieniądze odebrała i w szesnaste gminnym ich osadziła. Siedzieli 8 dni, nikt się o nich nie troszczył, a gdy ostatni kęs chleba własnego zjadłszy domagali się żywności, albo zwrotu pieniędzy, zaledwo z wielką biedą pozyskali im ktoś parę szóstek i wówczas pusz-czono ich na wolność, z której stali korzystają nie mogli, gdyż nie mieli funduszy i sami pro-sili, aby ich napowrót przyspieszono. Byli także u starosty w Białej, ale bezskutecznie. Do-piero po długich korespondencjach i różnych telegramach dostali się w końcu do domu. Świa-dek i obecnie wybiera się do Ameryki, pogorzał bowiem i szuka sposobów zarobkowania, a spo-dziewa się tego w Ameryce, tam bardziej, że i

za pierwszym tam swym pobytom przywiózł 700 złr.

Następny świadek Paweł Muslińska, 20-letni bardzo dorodny Słowak, zeznaje, że dla braku wszelkiego zarobku wybrał się w czerwcu 1888 r. do Ameryki. Na parę stacji przed Oświęcimem przy-szedł do niego jakiś agent, a strasząc żandarmeryja namawiał do jazdy na Bremę. Dostawszy się do agencji bremeńskiej, telegrafował musiał do ojca po pieniądze. Do Ameryki jednak nie pojechał, bo go żandarmi przyaresztowali. Biednego chłopca prowadzono do wójta, od wójta do magistratu w Oświęcimiu, stamtąd znowu do wójta, znowu do starostwa, pieniądze mu odebrano, aż w końcu do domu odesłano.

Świadek Stefan Janos nie stanął, jest bo-wiem w Ameryce. Odczytano zeznania jego w śledztwie poczynione. Wybrał on się w r. 1888 w towarzystwie kilku znajomych na drugą półkulę, z gotówką 110 złr. Siadł na kole w Iwonicy i kupił bilet do Oświęcimia. W Podgórzu wsiadł, bo jakiś agent groził mu w wagonie żandarmami i zanim miał czas namyśleć się, pociąg odeszł. Kupił zatem nowy bilet do Podgórza, przedtem atoli wymusił jeszcze na nim agenci po 50 ct. Przed Oświęcimem przysiadł się doń dziubaty agent (Maks Band) i wymusił znowu 50 ct. Świadkowi temu widocznie zniechęcie nie słu-żyło, w Oświęcimiu bowiem zakupił kartę okrę-tową i w tej chwili żandarmeryja go przyaresztowa-wała. Zaczęła się stara Odyseja od wójta do magistratu i tam dalej, kartę okrętową i pieni-ądze mu odebrano, a w końcu z funduszem 1 złr. 50 ct. odesłano go do domu.

Maryanna Sójka dowiedziała się w lecie 1884 r., że w Ameryce i stare babcie mogą dużo pieniędzy zarobić. Pisał bowiem o tej wielkiej nowinie jakiś emigrant do chłopca w Szarwarku. Mimo bardzo podeszłego wieku wybrała się w towarzystwie swojej siostrzenicy Agaty Zurowskiej do Ameryki. Świadek ten atoli nie wie, gdzie ku-pił kartę okrętową, za ile, której jechał i gdzie był. Wie tylko, że była u swoich dzieci, że w Ameryce bardzo źle, a już najgorzej starym ba-bom. Pomimo to była tam 1 1/2 roku i przestrze-ga wszystkich przed emigracją.

Wadowice, 20 grudnia.

Przesłuchanie świadków „amerykańskich”, czyli właścicieli poszkodowanych wyprawdza na wi-downię coraz ciekawsze i charakterystyczniejsze typy. Po długiej galerii typów właścicieli i mieszczanek, nastąpiła pewna zmiana dekoracyi.

Przed sądem staje dziś gromadka żydów ze sfer najbiedniejszego małomiatczkowego proleta-ryatu. Wiadę o złocie amerykańskim doszła i do tych małuczkich i wypędziła ich po złote ru-no za ocean. Nieporadni, zbiedzani i zniechęceni, z szerepami bardzo funduszami wszelkich przy-gód i przeciwności doznali w swej podróży. Ka-żdy z nich jak najwymowniej stara się przedło-żyć swą Odyseję, żywiąc w duszy nadzieję, że odzyska część strat; wielu zaś nie dotarło ani do połowy drogi i powrócić musiło z nieczem do dawnych siedzib.

Na początku rozprawy skonstatował przewodni-czący, że z wezwanych na dzień dzisiejszy świad-ków 6 nie stanęło się z powodu wyjazdu do Ameryki.

Świadek Stefan Ablewicz, niegdyś zamieszkały w Suchej, zeznaje szczegóły dotyczące gospodarki restauratora Schönera na stacji w Suchej. Świadek potwierdza okoliczności wyczerpująco już zeznaniami poprzednich świadków ze Suchej udowodnione.

Samuel Gruber wybrał się do Ameryki w maju 1886 roku. Opowiada on, iż słyszał, jadąc w wagonie z jednym wychodźcą, jak tenże żalił się, że go przy zmianie pieniędzy przy kasie ko-lejowej o trzecią część wartości oszukano. Samuel Lips Kessler wybrał się do Ame-ryki w r. 1888. Zaprzecza on, jakoby mu w a-gencji Herza w Oświęcimiu krzywdę wyrządzono, aby grożono, albo też gwałtem do kupowania bi-letu u Herza zmuszono. W działy jednak świadek, że w podobny sposób postępowano z innymi wychodźcami Kessler zeznaje także, że restaura-tor Neumann oszukał jego towarzysza przy zmia-nie pieniędzy.

Neumann: Ten świadek bezczelnie kłamie, ja nigdy nikogo nie oszukałem! Przewodniczący: Nie wolno zarzucać kłamstwa świadkowi; jeśli pan jeszcze raz w po-dobny sposób o świadku wyrazić się będzie, ukarzę pana w drodze dyscyplinarnej cieciuną!

Z zeznań kilku innych przesłuchanych dziś świadków wyróżniły się oryginalnością zeznania Mojżesza Grünera, z Wielopolia.

Pan Grüner typowa postać hałastrowego ma-łomiatowego izraelity zeznaje z wielkim lękiem i bojaźnią. Do Ameryki wybrał się Grüner w r. 1888 z kapitałem 80 złr. Był przekonany, że mu kapitał ten przy oszczędnym życiu wystarczy nie tylko na opłacenie podróży, ale nawet na rozpoczęcie jakiego „interesu” w Ameryce. W Oświęcimiu mimo namowy nie chciał sobie kupić karty u Herza, sądząc, że w Hamburgu ta-niej ją dostanie. Grüner zauważył jeszcze w Oświęcimiu, że jacyś żydowcy podpatrują go, dokąd bilet kupuje, ponieważ jest z natury bo-jaźliwy. więc się już od tej chwili bać zaczął. W wagonie mówił do towarzysza swego Kunca, że go coś „śtycha w serce”, i że się boi. To było przeczcucie, bo w Myśłowicach na peronie miało przyjąć na nich niebezpieczeństwo. Jak tylko pociąg stanął, Grüner zobaczył na stacji żandarmów pruskich, „Bój się Boga Kunca, będzie źle! Mnie migają i blaskają zanadto te złote ka-pelusze z tym szpicem”. Żandarmi kazali obu żydówkowi wysiąść, a oni trzęśli się tak ze strachu, jakby na nich ostatnia przyszła godzina. „My biedne żydki z małego miasteczka pirzy raz wi-dzieli pruskich żandarmów, ja ze strachu trzymałem Kunca, żeby nie upadł, a on trzymał mnie. Jak go tylko puściłem na chwilę z ręki, tak użarzał płakiem na ziemię gruchnął przed żandarem. Dziandary pitali sze nas ci mamy paskarty. My nie mieli, więc oni nas zatrzymali, odebrali nam bilet kolejowy, co już był kupiony do samego Berlina, i kazali kupić nowe bilety do Oświęcimia nazad, mówiąc, że nam tam po-wiedzą, co namy robić. Kupilem i pojechałem do domu; no co ja miał robić?” J. Mojżesz Grüner z śłem głaśczonej kłębne spłoty włosów, spadające a obu stron uszu.

Okazuje się że agenci Herza denuncyowali obu żydów w policyi w Myśłowicach i ta ich zwróci-ła napowrót do Oświęcimia. Przewodniczący wyjaśnia to Grünerowi, ten jednak nie może tej manipulacji zrozumieć.

Świadek Mojżesz Schlanger zeznaje, iż gdy kupował bilety w jakiejś kancelaryi niedaleko od kolei, do której się szło po schodkach, to w jego obecności jedni wychodźcy płacili więcej, drudzy mniej za karty.

Osk. Klausner, sapytany o ten szczegół przed przewodniczącym, twierdzi, że to się nie mogło stać w kancelaryi u Herza. Zeznania świadka odnosi się do innej jakiejś pokątnej a-gencji, których w Oświęcimiu było pełno.

Prokurator żąda, aby ze względu, iż oskarżenia domacza się od pewnego czasu stałe, że to nadużycia nie do ich biura się odnoszą, o wydelegowanie sędziego śledczego, lub innego wyśannika sądowego do Oświęcimia, by stwierdził gdzie była owa kancelarya.

Dr. Łazarzski sprzeciwia się wnioskowi pro-kuratora z tych samych powodów, dla jakich pro-kurator sprzeciwia się przesłuchaniu w Hamburgu świadków Balina, Blaustena et Cons. i po-nawia wniosek poprzedni e podjęcie wizyi lokalnej w Oświęcimiu przez cały trybunał. Zdaniem obrońcy przeprowadzenie dowodów poza trybu-nałem jest niedopuszczalne.

Przewodniczący odkłada załatwienie wniosku na później.

Przewodniczący odczytał następnie zeznania protokolarne kilku świadków, którzy nie stanęli, mianowicie Pawła Sirokmana, Franciszka Bir-czaka i Jana Fryderyka Misslera dyrektora półno-cno-niemieckiego Lloyd'a w Bremie.

Zeznania Misslera zawierają opis całego sto-tunku agencji bremeńskiej Zwillinga do dyrek-cyi bremeńskiej, historię założenia agencji i u-zywania koncesyi, wreszcie całej organizacji in-teresu konkurencyjnego z Hamburgiem.

Na interpelację prokuratora co do wniosku wysłania delegata sądowego ze świadkiem Schlangerem do Oświęcimia, odpowiada przewodniczący, iż trybunał zatwierdził wniosek przychylnie i że w niedzielę uda się na miejsce ze świadkiem jako delegat sądu, członek trybunału, adiunkt dr. Ochrząszczyński.

Prokurator wnosi dodatkowo, by sędzia dr. Ochrząszczyński, mający przedsięwziąć owe oglę-dziny, zbadał także odnośnie do zeznań Tokii Wagowej okoliczność, czy mogła w ten sposób, jak zeznaje, widzieć z podwórza, co się w kan-celaryi dzieje.

Prof. dr. Rosenblatt, imieniem obrony, sprzeciwia się takim dorywczym oględzinom wo-bec tego, że obrona uczyniła wniosek, aby oglę-dziny odbył cały trybunał, z przysięgłymi i o-broną, prosi przeto przedewszystkiem o zatwierdzenie tego wniosku obrony, ewentualnie o zawiadomienie o dniu oględzin przez sędziego delego-wanego, gdyż obrona chce na zasadzie §. 116 pr. k. w takichych uczestniczyć.

Przewodniczący wyjaśnia, że oględziny odbę-dą się w niedzielę rano, a obrońcy oświadczają, że będą uczestniczyć przy tym akcie.

Nareszcie odczytano a) odezwę c. k. Dyrekcji Policyi w Krakowie z 28 czerwca 1888, L. 13261. b) protokół, spisany w Oświęcimiu w dniu 22 czerwca 1888 przez konceptistę bielskiego Napa-dewicza, z powodu konfliktu druków agencji bremeńskiej, c) odezwę c. k. Dyrekcji policyi w Krakowie z 3 lipca 1888 r. L. 13967 wraz z załącznikami.

(Telegram Nowej Reformy.)

Wadowice, 21 grudnia. Na wniosek prokura-tora zniesiono dziś po południu do sali sądowej wszystkie obrazy i emblematy, skonfiskowane w kancelaryach agencji w Oświęcimiu. Rozwieszono po ścianach rozliczne obrazy przedstawiające o kręty i plany jazdy do Nowego Yorku, inne za-wierają ogłoszenia agencji. Trybunał i przysięgli oglądają szczegółowo rozwieszono obrazy. Jutro wyjeżdża komisja do Oświęcimia, wraz korespondent wyjeżdża także.

Spectrum meteorologiczne (podług Obserwatorium krakowskiego)

Table with columns: wczoraj, dziś, dziś. Rows: ciśnienie powietrza, temperatura w stopniach Celsjusza, kierunek i moc wiatru, wilgotność względna, stan nieba.

Uwagi: Barometr opadł przy lekkich wscho-dnich kierunkach wiatru i znacznym niższej tempera-turze. Dalej stannieba będzie przeważnie pogodny.

Telegramy „Nowej Reformy”

Gorlice, 21 grudnia. Dnia 20 grudnia ukon-stituowała się Rada powiatowa gorlicka przy udziale 25 członków w następujący sposób: Wybrani zostali: prezesem Miłkowski, wice-prezesem Skrzyński, zastępca wice-prezesa k. Polz, do wydziału weszli Olszewski, Chylak, k. Ziemiański, dr. Radomycki, Schönborn, jako zastępcy dr. Neumann, ks. Eyznawski, dr. Januszkiwicz, Hoźczaryk i Braeh.

Wiedeń, 21 grudnia. Cesarz udzielił wczoraj audyencji deputacyi urzędników lasowych z dóbr kameralnych, na której czole stali zarządcy lasów: Jarmuliński ze Lwowa, Sperlbauer z Muerzsteg i Hering z Golsern.

Deputacya wręczyła cesarzowi memorjał, któ-rego wywody kończą się prośbą, aby urzędników domen i lasów państwowych zaliczono do klas urzędniczych stosownie do poprzedzających przychodów studjów akademickich.

Cesarz przyrzekł deputacyi wszelkie możliwe poparcie.

Wiedeń, 21 grudnia. Dzisiaj odbył się pogrzeb Tomaszczyka.

Wiedeń, 21 grudnia. Wiener Tagblatt donosi, jakoby Bosa zamierzała, z powodu kotowania polityczki bułgarskiej, wystosować notę dyploma-tyczną do mocarstw z protestem przeciwko po-stępowaniu Austrii.

Wiedeń, 21 grudnia. Wczoraj przy wyborach uzupełniających z kuryi wiejskiej Hartherg-Weiz w Styryi, wybrany został w miejsce k. Liechtensteina kandydat klerykałny Ha-genhofer 289 głosami na 312 głoszących.

Wiedeń, 21 grudnia. Wolf redaktor dziennika Deutsches Volksblatt skazany został za pojedy-nek na miesiąc więzienia.

Budapeszt, 21 grudnia. Teatr niemiecki z go-rzał wczoraj po południu do szczytu; przyczyną pożaru dotąd nie odkryto.

Pożar wybuchł o godzinie 3 po południu pod-czas próby i do późnego wieczora nie zdołano go jeszcze ugasić. Wypadku utraty życia nie było.

Berlin, 21 grudnia. O stanie zdrowia cesarza Wilhelma zawierają dzienniki niemieckie sprze-czne wiadomości. Hofbericht twierdzi, iż król Wilhelm na razie nie opuści Łózka, zaś Reichs-anseiger wyraża przypuszczenie, iż cesarz nieba-wem wstanie. Cesarz miał gorączkę.

Berlin, 21 grudnia. Niemieckie Izby handlo-we wniosły petycję do kancelaryi państwa o za-prowadzenie na morzu Śródziemnym stałej żeglugi subwencyonowanych niemieckich parowców pocztowych pomiędzy Brindisi a Saloni-ka.

Berlin, 21 grudnia. W niektórych okręgach wyborczych postawione będą przeciwko kandy-datowi socyalnych demokratów kandydatury ro-botników należącej do stronnictwa narodowo liberalnego.

W Esasen ubiega się o mandat prezydent niemieckiego narodowego związku robotczego Maje-wski.

Kolonia, 21 grudnia. Köln. Ztg donosi, że francuska najwyższa rada wojenna wyraziła opi-nię, iż ze względu na wzmocnienie wojskowych sił Niemiec i podzielenie 15 korpusu armii nie mieckiej na dwa, zachodzi potrzeba w równej mierze wzmocnić załogi francuskie nad granicą wschodnią, oraz utworzyć jeden nowy korpus we Francji.

Paryż, 21 grudnia. Słynna szkoła wojskowa w Saint-Cyr, z powodu grasującej infulenzy, została zamknięta.

London, 21 grudnia. Times donosi, iż Porta udzieliła instrukcyi swym reprezentantom pa-riżyjskim, aby zbadał opinię mocarstw w sprawie kotowania pożyczki bułgarskiej na giełdzie wiedeńskiej, gdyż rząd ottomański uważa tę transakcyę za uchylenie swym prawem zwierz-chnictwem do Bułgaryi.

London, 21 grudnia. Times donosi z Shanghai że wszelkich projektów kolejowych musiano za-niechać na czas nieoznaczony z powodu rucha-wek politycznych i objawów niezadowolnienia ze strony ludności.

Rzym, 21 grudnia. Izba uchwała 170 głosa-mi przeciw 50 projekt ustawy o zniesienie cel dyferencyalnych, poczem odcroczona została do 20 stycznia.

Rzym, 21 grudnia. Riforma polemizuje z Ty-mesem, który posądza Włochy o plany zabórce w Sudanie.

Belgrad, 21 grudnia. Sobranje rozpoczęło wczoraj obrady nad budżetem. Ostateczny wynik bu-dżetu jest następujący: dochody 62,000,000 franków, wydatki 80,000,000, deficyt wynosi zatem 18,000,000 franków.

Rio Janeiro, 21 grudnia. Zdaje się, że Fon-seca został przetrzecony. Bząd przywrócił spokój i porządek.

Sidney, 21 grudnia. Malietos proklamowa-ny został ostatecznie królem samosyjskim i for-malnie uznany przez Niemcy, Anglię i Stany Zjednoczone.

Kursa telegraficzna w giełdzie wiedeńskiej

dnia 21 grudnia 1889.

Table with columns: Zjednoczony dług w papierach, Zjednoczony dług w srebrze, Austriacka renta złota, 5% austriacka renta (marcowa), Akcya banku austro-węgierskiego, Akcya kredytowe, Londyn, Srebro, 30-to frankówki za sztukę, Dukaty austriackie, Banknoty banku niemiec. za 100 m.

Odpowiedzialny Redaktor: Dr. Adam Asnyk.

Wydawca: Dr. Lesław Boroński.

NADESZŁANE.

Neusteinu ocukrzona pigułka sw. Elżbiety

„czyszczące krew” wypróbowany przez znako-mitych lekarzy polecony środek na zatwardzenie. 1 pudełko zawierające 15 pigulek 15 ct.; zwi tek z 120 pigułkami 1 złr. w. a. Należy się pilnie strzedz naśladowców. Na pudełkach z prawdzi-wymi pigułkami znajduje się nasza zaprotokolo-wana marka z czerwonym napisem: „Heilig. Leopold” i nasza firma: Apotheke „Zum Heiligen Leopold” w Wiedniu róg Spigelgasse i Plankengasse. W Krakowie skład w aptekach pp. Trauczyńskiego, Bedyka, Wiszniew-skiego, L. Rosnera i w Podgórzu u p. Skalak-skiego. (3757 11-24)

NADESZŁANE.

Środkiem ludowym. Wódka francuska Molla zapewnia chorych przy bólach reumatycznych i pe-dagrze, przy ranach i wrzodach pewną tanią pomoc. Cena faszki wraz z opisem użycia 90 ct.

Codziennie roszyta za pobraniem pocztowem A. MOLL, aptekarz i o. k. dostawca nadworny. Wiedeń, Tuchlauben Nr. 9. Uprasza się w składach materyałów w aptekach i handlach na prowincyi, łądąc wyraźnie preparatów Molla z marką o-chronną i podpisem. Główne składy w Galicyi znajdują się u firm podanych w części inseratowej dzisiejszego numeru n. ostatniej stronnicy. (1134)

NADESZŁANE

Oferty i propozycje

dotyczące budowy, urządzenia i prowadzenia hotelu pierwszorzędnego we Lwowie, przyjmuje Towarzystwo hotelowe tamże, na ręce W. Emilia Bertemiliana Brajera, który również udziela dotyczące informacje ustnie lub pisemnie. (3025 3-3)

NADESZŁANE.

Od bliskiej śmierci uratowany! Wielmożny Panie Profesorze!

Przed dwoma laty zachorowałem na zapalenie oplotcznej z wyopieczną ropną. Lekarze wyleczyli zapalenie oplotcznej, nawet usunęli wyopieczną — lecz na nie pomoc ich zdała mi się, gdyż wyopieczna na nowo nagromadziła się — złe soki i ropa pozostała w organizmie, wbrew wszelkim staraniom lekarzy.

Wzywałem pomocy i rad pierwszych powag lekarskich z najświetniejszymi profesorami Wiedni, lecz nic mi nie pomogli — przygotowałem się na niechybną śmierć.

Lecz dzięki Bogu, czego nie dokazała sztuka i wiedza lekarska, dokazały prozki pańskie, znakomite i jedyne przeciw wszelkim chorobom wewnętrzny — czyszczą organizm znakomicie, wydalszając złe i zepsute soki.

Dziś jestem zupełnie zdrow, używając wedle ordynacyi Pana 3 dni w każdym miesiącu, by w przyszłości nie zachorować.

Załączam 46 fl. 80 ct., za które proszę nadesłać mi 20 pudełek prozoków à 1 fl. 80 ct. i 6 dużych fiasek Pańskiego wina leczniczego à 1 fl. 80 ct., które mnie bardzo wzmacnia.

Wdzięczny zawsze Girolamo Venutti. Tryeat 3 grudnia 1889. 3035 4 (Obacz inserat na stronie).

NADESZŁANE.

(Przyjacielu) nie można zrobić prajemniejszej nieopodaniaki na Boże Narodzenie i na Nowy Rok, jak koniakiem, który jest napojem roskosnym, a oras niezbędem domowom lekarstwem. Trzeba wybierać firmę „Berger, Volk & Cie” w Wiedniu, która posiada najrozmaitsze wyroby szlacczne ale prawdziwe i pomimo tego o wiele tańsze, przez te zasługuje na pierwszeństwo przed innymi firmami. Nabyć można we wszystkich znających się handlach, a jeżeli tam nie ma, proszę zgłosić się do ekladu: Wiedeń I, Weibburggasse 2. 3031 1

MATTONI'S GIESHÜBLER woda mineralna SZCZAWA-ALKALICZNA. Najlepszy napój orsekuwający i pokrapiejący. Henryk Mattoni, Karlsbad, Wiedeń.

Kantor wymiany filii c. k. uprz. galicyjskiego Banku hipotecznego w Krakowie Rynek L. 30. przyjmując 5% listy zastawne ziemskie Królestwa Polskiego seryi I. i II. celem dostarczenia nowych arkuszy kuponowych. (2991 1-2)

AUGUST RACZYŃSKI

Dom Bankowo-Komisowy, Kantor wymiany

Kupuje i sprzedaje, tak na rachunek własny, jak i w drodze komisowej: papiery państwowe, akcye, listy zastawne, losy, monety, oraz inne walory, eskontuje i realizuje wylosowane efekty i kupony; wydaje krótkoterminowe czekozki do wypłaty we wszystkich znaczących miastach w Austrii i zagranicą; przyjmuje zlecenia giełdowe, wykonywane także zniżką, pod najkorzystniejszymi warunkami.

Magazyn „AU BON MARCHE“ FILIPA EILE w Krakowie, ulica Grodzka, L. 6,

powiększony i zaopatrzony w wielki wybór towarów pięknych, tanich i gustownych, a mianowicie:

Wyrobów z prawdziwego brązu i majoliki.
Przyborów do palenia.
Bizuterii francuskiej i angielskiej.
Albumów stojących i zwyczajnych.

Necesserek, pugilaresów, teczek, pa-miętników.
Wyrobów skórzanych i pluszowych w ró-żnych gatunkach.

Stolików, lichtarzy, kandelabrow.
Wyrobów japońskich.
Perfumeryj i mydeł francus. i angielskich.
Wachlarzy paryskich.

Bielizny męskiej.
Parasoli i lasek.
Krawatek w najnowszej modzie.
Pledów angielskich i t. p.

2910 9 10

Nowość! Skórzane bileterki, portmoneki i portecigar z prawdziwymi zegarkami na wierzchu. Nowość!

Na zamówienie przesyła się odwrotną pocztą nie licząc opakowania.

Towary moje polecają się same cenami i gatunkiem.

Towary nieprzystające do gustu wymienia się chętnie.

Obrazki świętych

w największym wyborze, po najniższych cenach poleca handel 2963 2 12

H. Kretschmer
w Krakowie, Rynek, L. 20.

Na Gwiazdkę!

2976 zakupiłem w partyi 4 5

500 kompletnych sukien
z ubraniem pluszowym
w pudłkach i sprzedają t. kowe po
3 zlr. 30 ent.

Dawid Buchner.
Kraków, na Stradomiu.

BOULIERE RIBOT & Co
COGNAC

W restauracji Willi Madagaskar
i w **Hotelu Centralnym** w Krakowie
sprzedają i wysyłają w prowincję za pobraniem
PRAWDZIWEGO STAREGO KONIAKU

butelkę (1/2 litra) po **2 zlr. 25 ct.** Dla od-
biornów w miejscu po **2 zlr. 41 ct.** już z
opłatą akcyzową. Koniak tej firmy bywa chorym
przez pierwszą powągi lekarskie jako zdro-
wotny polecany.

Wina Tokajsko-Hegelajskie
czysto naturalne, butelka po **50, 75**
centów i 1 zlr.

Koniaku mniej od dwóch, wina od czterech
butelek nie wysyła się. 2382 25 28
Adres: **K. Zubrzycki, Kraków.**

ANDRZEJ BERNACKI

MAGAZYN UBIORÓW MĘSKICH

w Krakowie
ul. Sławkowska, L. 2,

utrzymuje ciągle zapas
GOTOWYCH UBIORÓW

na każdą porę roku.

Przyjmuje wszelkie obstalunki i
takowe według **najwieszszych**

żurnali w najkrótszym czasie
uskutecznia.

Wypożycza kontuszki, karazyne i fraki
na zabawy i do fotografii. 2877 9 12

Handel Płócien

Józefa Stritzko i Spółki

w Wiedniu
L. Hoher Markt, 3.

Bogaty zapas wszelkich gatunków

Płócien lnianych

i towarów bawełnianych.

Bieliznę każdego rodzaju

jakoteż 2866 4 6

wyprawy ślubne

przyjmuje się do roboty i **najtaniej**
oblicza.

Kapitalist

jako jedyny reprezentant „Powszechnego mie-
szkańskiego Banku kredytowego“ w Buda-Pe-
szcie (Bürgerl. Allg. Kreditbank a. G., Bud.-pest)
Elisabethring, 42, udawia: 2982 2 15

kredyt osobisty

1. urzędnikom z roczną pensją od zlr. 1000
zwęz, oficerom (począwszy od kapłana), kn-
walerom, posiadaczom realności (bez zastrze-
żenia), przedsiębiorcom i t. d. od zlr. 100 do
3000 zlr.,

2. osobom wianowolnym każdego stanu, mają-
cym stałe roczne mieszkanie, stały zarobek
lub dochód, jako kupcom, przemysłowcom,
oficyalistom państwowym i prywatnym, us-
teczelom (także damom) od 50 do 1000 zlr.,
spłacaalnych w ciągu trzech lat ratami w prze-
rachach pocztowych. — Zapytania listownie za
nadaniem marek zwrotnych, natychmiast
będą zadowolone. 2952 4 20

Rzetelne, tanie,

odpowiednie na Gwiazdkę!

Tylko za 4 zlr. 50 ct. oddaję od dzisiaj komple-
tny garnitur do jedzenia z prawdziwego e. k.
patent Phonixu, zostającego zawsze jak 13-let-
nie srebro białym, składający się z 6 noży z
zamiennym ostrzem, 6 łyżek stołowych, 6 wi-
dełek, 6 tyżczek do kawy, 6 tyżczek do jaja,
1 łyżki do śmietany, razem 31 sztuk tylko za
4 zlr. 50 ct. Zamówienie zlecenia za gotówkę
lub za zaliczką wysyła natychmiast 2923 7 10

BALSAM, Wien, 2 Bez., Stefanstrasse, 2,

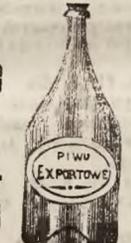
(Stefaniehof) Bureau 61 N. R. 2742 16 20

Sprzedają piwa na beczki i butelki

J. RIPPERA

w Krakowie, ul. św. Jana, 5,
poleca Szan. Publiczności zawsze na składzie utrzymywane piwa w butel-
kach i beczkach, a mianowicie:

- Piwo okocimskie marc.
- Piwo okocimskie wystałe
- Piwo pilzneńskie eksport.
- Piwo pilzneńskie wystałe
- Bok okocimski.
- Piwo łomunie. marcow.
- Piwo łomunie. wystałe.
- Piwo karwińskie marc.

Po wyższe gatunki piwa
utrzymuję na składzie w
beczkach 1/2, 1/3, 1/4 hek-
telitra, również i w butel-
kach 1/2 i 1/4 litrowych.

Przy odbiorze przynajmniej
10 butelek piwa Pilzneńskiego
opuszczam na każdej butelce
1 centa, przy innych gatunkach
na 10 butelek dodaje się je-
denastą darmo.

Dla większej wygody Szanownej publiczności zaprowadziłem **fla-
szki z zamknięciem hermetycznym porcelanowemi kor-
kami**, na zastaw których zostawia się kaucyj 10 ct., na zwykłą butelkę
korkowaną 5 ct., którą przy zwrocie butelek zwracam.

Zamówienia z prowincji wysyłam natychmiast w skrzyniach po 25
i 50 flaszek, lub w beczkach oryginalnych, a dostawę do domów lub kole-
uskuteczniam **bezpłatnie.**

Polecając się przy nadchodzących świętach łaskawym względem Szan.
Publiczności, ręczę za **dobroć gatunków i wystałe piwa**, oraz
rzetelną usługę.
2979 9 0

J. Ripper.

OGŁOSZENIE.

Mamy zaszczyt niniejszem zawiadomić, iż nasza
ODLEWARNIA ŻELAZA I METALI W PODGORZU
już puszczoną została w ruch.

Wykonujemy wszystkie odlewy w zakresie **handlowy,**
budowlany i maszynowy wchodzące i możemy wskutek
racjonalnego i postępowego urządzenia takowe **w jak najkrót-
szym czasie i po najniższych cenach** uskutecznić.

Wszelkie zamówienia upraszamy nadsyłać do naszego
biura pod adresem: 2748 8 17

Bracia Kamsler

ulica św. Gertrudy, L. 19, w Krakowie.

W znanej KUCHNI LITEWSKIEJ

ul. Floryańska, L. 15, I piętro,
w piątki i soboty
szczupak w anszpiuku, karp
smażony, porcja 25 cent.

Codziennie obiad z wielu potraw. — Wszystkie
potrawy na świeżym masle. Obiad od godziny
1/2 do godziny 4.

Tamże zamawiać już można
W I L I E
z 4 potraw (2 ryby) po 75 centów.
Co niedzielę flaki po litewsku.
2929 7 0 Zarsąd.

PIWO JAROSZOWSKIE

butelkowe 2652 21 0
najlepszy napój stołowy,
na wszystkich wystawach odznaczony,
ii butelek tylko 1 zlr.
Odstawa do domu bezpłatna.
Sprzedają przy ul. św. Jana, 9,
w podwórzu.

Wzrosty i chorych Profesora Pagliano

PROSZEK.

Od 50 lat wszechstronnie znany radykalny
środek (dla dzieci i dorosłych) do gruntownego
wyczyszczenia i odświeżenia krwi, wielokrotnie
wypróbow. w chorobach wewnętrznych organów.
Wyłącznie i jedynie prawdziwy do nabycia
przez **główny skład dla Austro-Wę-
gier i Niemiec u**

Carl Zwetler
Wien, VII., Schottenfeldgass., 20, i Stock.
Cena pudełka wraz z sposobem użycia i zlr.
50 ct. Przesyłka za zaliczką albo za pop ze-
dnia nadsyła kwoty franco, przez co oszczędza
się około 20 centów. 2768 14 0
Ostrzeżenie przed nabywaniem naśladowców.

Wina węgierskie siedmiogrodzkie i austriackie

tylko z słynnych winnic
w butelkach po 35, 40, 50, 75 cent.,
1 zlr., 1 zlr. 25 ct. i 1 zlr. 50 cent.,
na garnce po zlr. 2, 3, 4 i 5, oraz w
całych beczkach z poręczeniem za natu-
ralność i czystość 2906 5 0
poleca **Handel pod firmą**

J. STRYCHARSKI
Kraków, ul. Długa, 4.

Dra Schwaigera WYCIĄG ROSLINNY

leczy za poręczeniem w przeciągu 4 ty-
godni wszelkie następstwa masturbacji,
jak polucye, osłabienia męskie i rozp-
czynające się choroby nerwów i krzyżów,
wielkie inne choroby płciowe w najkrót-
szym czasie. Do nabycia: flaszeczka po
3 zlr. w. a. wraz z opisem użycia i kores-
pondencyą albo wprost przez

Dra Schwaigera w Wiedniu,
VIII., Laudong, 29. 2453 23 25

Fortepian, czarny, z siedmiu oktawach, systema Blüthnera, jest do sprzedania u stróciela Raaba,

ul. Grodzka, L. 18. 2995 3 3

MAGAZYN JÓZEFA RUDNICKIEGO

w Krakowie, Rynek główny, hotel Drezdeński, poleca

Dobre rekawiczki zimowe wełniane para 70 centów do 3 zlr. 50 ct., stosownie do
gatunku wełny; **skórzane** flanelą, pluszem lub futerkiem
podszycie para 2 zlr., 2 zlr. 30 ct., 2 zlr. 80 ct., 3 zlr. i 3 zlr. 50 ct.

Pończochy i skarpetki wełniane.
Kamizelki z rękawami z wełny kamgarn.
Szlafroki męskie Hymalaja.
Oryginalną Jaegerowską bieliznę damską i męską (ony podług ceownika).

Kalosze rosyjskie i bostońskie.

OBFIITY ZAPAS
najnowszych krawatek.

Znane ze swej dobroci

Wina naturalne węgierskie

na beczki, garnce, litry i butelki, Cena
za garniec (4 litry):

- 1 garniec Zielonaku zlr. 2.—
- 1 garniec Hegelajskiego zlr. 2.50
- 1 garniec Samorodnego zlr. 3.—
- 1 garniec Tokajskiego wytaw. zlr. 4.—

Dom handlowy i składy win „Transito“
pod firmą 2994 4 6

Antoni Suski, Kraków.

Gessler'a prawdziwego

ALTVATER

Likieru Ziółowego.

Do nabycia we wszystkich i lep-
szych handlach, restauracjach, ka-
wiarniach i cukierniach Krakowa.

Jedyny wyrób u 2913 7 25
Siegfried Gessler
Jägerndorf (Szląsk austr.).

Dla zdrowych i chorych Profesora Pagliano

PROSZEK.

Od 50 lat wszechstronnie znany radykalny
środek (dla dzieci i dorosłych) do gruntownego
wyczyszczenia i odświeżenia krwi, wielokrotnie
wypróbow. w chorobach wewnętrznych organów.
Wyłącznie i jedynie prawdziwy do nabycia
przez **główny skład dla Austro-Wę-
gier i Niemiec u**

Carl Zwetler
Wien, VII., Schottenfeldgass., 20, i Stock.
Cena pudełka wraz z sposobem użycia i zlr.
50 ct. Przesyłka za zaliczką albo za pop ze-
dnia nadsyła kwoty franco, przez co oszczędza
się około 20 centów. 2768 14 0
Ostrzeżenie przed nabywaniem naśladowców.

Wina węgierskie siedmiogrodzkie i austriackie

tylko z słynnych winnic
w butelkach po 35, 40, 50, 75 cent.,
1 zlr., 1 zlr. 25 ct. i 1 zlr. 50 cent.,
na garnce po zlr. 2, 3, 4 i 5, oraz w
całych beczkach z poręczeniem za natu-
ralność i czystość 2906 5 0
poleca **Handel pod firmą**

J. STRYCHARSKI
Kraków, ul. Długa, 4.

Dra Schwaigera WYCIĄG ROSLINNY

leczy za poręczeniem w przeciągu 4 ty-
godni wszelkie następstwa masturbacji,
jak polucye, osłabienia męskie i rozp-
czynające się choroby nerwów i krzyżów,
wielkie inne choroby płciowe w najkrót-
szym czasie. Do nabycia: flaszeczka po
3 zlr. w. a. wraz z opisem użycia i kores-
pondencyą albo wprost przez

Dra Schwaigera w Wiedniu,
VIII., Laudong, 29. 2453 23 25

Fortepian, czarny, z siedmiu oktawach, systema Blüthnera, jest do sprzedania u stróciela Raaba,

ul. Grodzka, L. 18. 2995 3 3

Kasyerka

w średnim wieku, młodej powierzechno-
ści, z kaucją od 300 do 500 zlr., do
samotnego prowadzenia interesu, znaj-
dzie umieszczenie od 15 stycznia.
Zgłoszenia do Centralnego Biura Jana
Litwińskiego w Krakowie. 3006 2 3

Preparaty odmładzające

nadlekarsza sztabowego **Dra Müllera**
od wielu lat z wyborynym skutkiem uży-
wanego przeciw wszelkim **chorobom**
nerwów, powstałym z **nadużyć**
młodości, — a **osłabienie**
zarodkowej siły życia i inne **slabo-
ści** za sobą pociągające. **Srodek**
wzmacniający siłę męską wy-
próbowany i pewny. Cena 3 zlr. 10 ct.,
począta o 25 cent. więcej za opakowanie.
Jedynie w głównym składzie

St. Georgs-Apotheke, Wien,
V., Wimmergasse, Nr. 33.
Skład w Krakowie w aptece
W. Stockmara. 2233 17 18

Najnowszy cennik farb olejnych i przyborów dla artystów malarzy

wysyła na żądanie gratis i franco

W. Krzysztofowicz
Kraków, A-8, 37. 2643 4 30

Inwentarz

składający się z większej liczby **kon-
pociągowych i wozów ciężarow-**
ych jest każdej chwili razem albo
częściowo do sprzedania. 3023 2 3
Blizsza wiadomość w biurze p. H.
Mendelsohna przy magazynach kolejow.

Kamienica

narożna, jednopiętrowa, o wysokim par-
terze, cała zamieszkała, dobrze położona
i bardzo silnie zbudowana, mająca 15
okien frontowych, a przed kilku laty w
dzielnicy IV. (Piasek) z gruntu wysta-
wiona, przynosiła wyżej 6% czystego
dochodu (najlepsza lokacja kapitału), jest
od niezależny — stosunków z wolnej ręki
do sprzedania. 2931 4 0
Wyjaśnień bliższych udzieli Admin.
„N. Reformy“, z prowincji zaś należy
adresować pod lit. **A. G.** do tejże Admin.

Nowość! Katarynki Nowość!

z 28 głosami stalowymi, w for-
mie arystonu, przesyła sztukę
franco z opakowaniem po-
3 zlr. 25 centów

Fabrik mechan. Musikinstrum.
M. Rundbakin, Wien, II. Josefinegasse, 3.
Przesyłka tylko za zaliczką. 2754 6 6

Serownia w Cichawie

znany z dobroci ser

na sposób limbarski w cegiełkach i na sposób
szwajcarski w większych i mniejszych ilościach,
także w paczkach 5-kilowych po **bardzo**
przystępnej cenie. 2914 6 10

Nie ma bólu zębów

Elisiru, Pudru i Pasty do zębów
WIELEBNYCH OO. BENEDYKTYNÓW
Opactwa w SOULAC (Gironde),
Dom MAGUELONNE, Przeor,
2 modale złota: w Brukseli 1880 r. i w Londynie 1884 r., najwyżej nagrody.
Wynaleziony w roku 1373 przez Piotra Boursaud.

„Codziennie użyć kilku kropel Elixiru do zębów
OO. Benedyktynów rozpuszczonych w pół szklanki
wody zapobiega i leczy próchnicę zębów, które
bieli i wzmacnia, jak również odświeża i utwier-
dza dziąsła wybornie. 712 40 0

„Oddajmy prawdziwą usługę naszym czełni-
kom zwracając ich uwagę na ten starożytny i uży-
teczny preparat najlepszy ze środków leczących i
jedynie zapobiegających wszel. cierpieniom zębów“

Dom założony w 1807
SEGUIN 3, ulica Huguerie, 3,
Bordeaux.

Znajduje się we Lwowie w apt. pp. Mikolascha, Wawórkińskiego,
Blumenfelda i w składzie perfum J. Jahl'a; w Krakowie w apt. pp.
Redyka, Wiszniewskiego, Traucyńskiego i Siedleckiego.

JAN BAJER w Krakowie, ulica Grodzka, L. 13.

poleca łaskawym względem Szanownej Publiczności swój, jako obecnie jedyny zakład tokarski,

SKŁAD TOWARÓW GALANTERYJNYCH I TOKARSKICH

Bizuterje paryskie, angielskie i Nessairy, Portemonaies i Albumy, Wyroby gumowe, Gry towarzyskie ogrodowe, Laski, Grzebienie, Szczotki do zębów, elegancko i gustownie wykonane wyroby z bursztynu, rogu, pianki, kości słoniowej, drzewa, jako to: cybuchy z bursztynami, wiśniowe, tureckie, badeńskie i z jaśminu, cygarniczki, fajki piankowe, kije bilardowe, szachy, arcaby, domino i t. p.

Wszelkie przybory do bilardów, Kregle, Kule, Krokiety.

Reparacje wachlarzy, grzebieni sztyldkretowych, oraz wszelkich przedmiotów, wchodzących w zakres tokarski, przyjmuje i w najkrótszym czasie wykona po nader przystępnych cenach.

Skład Kas ogniowatwych.

1481 81 c

Przedmioty z Wystawy powszechnej w Paryżu.

Przywiozłem z sobą z Wystawy paryskiej 136 skrzyń towarów.

Wszystko to są najnowsze przedmioty przemysłu, które po niżej oznaczonych cenach sprzedaje, albo za zaliczką pocztową rozsyłam.

Table with 5 columns: Grupa Nr. 1, Grupa Nr. 2, Grupa Nr. 3, Grupa Nr. 4, Grupa Nr. 5. Lists various items and their prices.

Advertisement for winter underwear (zimowych spodni) with prices and descriptions.

Advertisement for a hat (Wszystko po 97 ct.) with a list of items and prices.

Advertisement for a watch (Zegar Pendulowy) with a price of 7.85 and a 5-year warranty.

Advertisement for a sewing machine (Familijna maszyna do szycia) with a price of 5.50.

Advertisement for a horse (derki na konie) with a price of 75 ct.

Advertisement for a watch (Zegar Pendulowy) with a price of 7.85 and a 5-year warranty.

Advertisement for a watch (Zegar Pendulowy) with a price of 2.50.

Advertisement for a watch (Zegar Pendulowy) with a price of 3.90.

Advertisement for a watch (Zegar Pendulowy) with a price of 4.50.

Advertisement for a watch (Zegar Pendulowy) with a price of 5.25.

Advertisement for a watch (Zegar Pendulowy) with a price of 5.50.

Advertisement for a watch (Zegar Pendulowy) with a price of 7.85 and a 5-year warranty.

Advertisement for a watch (Zegar Pendulowy) with a price of 2.50.

Advertisement for a watch (Zegar Pendulowy) with a price of 3.90.

Advertisement for a watch (Zegar Pendulowy) with a price of 4.50.

Advertisement for a watch (Zegar Pendulowy) with a price of 5.25.

Advertisement for a watch (Zegar Pendulowy) with a price of 5.50.

Obwieszczenie.

Dyrekcya Kasy Oszczędności miasta Krakowa podaje do powszechnej wiadomości, iż w myśl uchwały Wydziału Wielkiego z dnia 21 kwietnia 1884 roku, biura Kasy Oszczędności z wyjątkiem Oddziału zastawniczego będą jak w latach poprzednich, tak i w tym roku w dniach 29, 30 i 31 grudnia b. r. zamknięte dla Publiczności, a to celem uzyskania spokojnego czasu na zamknięcie ksiąg i przeprowadzenie należytej oraz gruntownej kontroli.

Procenta od wkładek, przypadające za ubiegłe półrocze, wypłacane będą począwszy od dnia 16 do 28 grudnia 1889 r. włącznie.

Kraków, dnia 13 grudnia 1889 r.

Dyrekcya Kasy Oszczędności miasta Krakowa.

„Politik“

„Politik“ ist das massgebende Organ der böhmischen Nationalpartei und der autonomistischen Partei in Oesterreich und gehört zu den gelesensten deutschen Journalen in all-n slavischen Ländern in- und ausserhalb Oesterreichs. Seit ihrem 27 jährigen B-stande behauptet die „Politik“ einen der allerersten Plätze unter den österreichischen Journalen und zeichnet sich durch reichen Inhalt in allen Ririklen aus.

Administration der „Politik“ Prag, Wenzelsplatz, Nro 5.

Advertisement for FABRYKĘ CHEMICZNO-KOSMETYCZNĄ EDWARDA KIERNIKA, listing various cosmetic products.

Advertisement for F. Eisenberger dawniej B. Vaternacht, listing various goods and services.

Advertisement for Wacław Glowacki jubiler i złotnik, listing jewelry and watch services.

Advertisement for ANTONI ROZMANIT KRAKÓW, listing various goods and services.

Advertisement for Berneński Dom wysyłkowy, listing various goods and services.

"EQUITABLE"

Towarzystwo ubezpieczeń na życie

Zjednoczonych Stanów Ameryki w Nowym Yorku, Broadway, 120.

Założone w roku 1859.

Koncesyonowane dla Austrii 11 października 1882 roku.

Główna Reprezentacja dla Austrii

Oskar Ritter von Stahl, Wien, I., Elisabethstrasse, 10.

Stan ubezpieczeń z końcem grudnia 1888 roku w milionach marek 2334.

Fundusz zbiorowy " " " " " " " " 408.

Wpływy " " " " " " " " 88.

Nowe interesa w 1888: 39.221 polic, ubezpieczona kwota mil. marek 654.

Przybytek aktywów " " " " " " " " 45.

Polic "Equitable" są po latach trzech nieumarzalne i nieprzepadające. Prospekta darmo i opłatnie.

Stan ubezpieczeń "Equitable" jest większy od każdego innego Zakładu w świecie. — Wpływy ich premij i roczna czynność jest niedosiężniona przez żaden Zakład. 1956 11 12

Prospektów udziela Ignacy Deiches, ulica Dietla, L. 44, w Krakowie.

Już nadszedł

SYRUP

sosnowo-balsamiczno-ziółowy

Aleksandra Mańkowskiego

przez panów lekarzy wypróbowany środek we wszelkich uporczywych katarach, długotrwałych kaszlach i chrypach, przy zapaleniu kanału oddechowego (Bronchitis), w rozedmie płuc i kokukszu.

Skuteczność potwierdzają liczne świadectwa i podziękowania, które do każdej flaszki są dołączone. 2160 9 10

Główne składki utrzymują pp. aptekarze: w Krakowie W. Redyk, pod Baranikiem; w Lwowie K. Mikolajch; w Czerniowcach W. Beldowicz; w Warszawie B. Kochanowski; w Wiedniu P. Gruszewski; w Wiedniu J. Weiss, Tuchlauben, 27; w Bernie Fr. Eder; oraz do nabycia w Galicji prawie w każdej aptece na prowincyi.

MAGAZYN BRONI

Bolesława Glinieckiego

w Krakowie

połącza

BRON MYŚLIWSKA

wszelkich systemów, z najświetniejszych fabryk, po cenach najprzystępniejszych.

Wszelkie przyrządy i przybory myśliwskie w wielkim wyborze. 2496 11 0

Łaskawe zlecenia uskutecznią odwrotną pocztą; ilustrowane cenniki darmo i opłatnie.

Na Gwiazdkę!

Resztki i towary wysortowane

wysprzedaje magazyn

I. Sobolewskiego

w Krakowie. 2943 3 3

Ważne dla Dam!

Z powodu spóźnionego sezonu i wielkiego zapasu sprzedaję

kapelusze damskie

oraz przybory do tychże znacznie niższe cen fabrycznych.

Zamówienia na prowincję uskutecznią się odwrotną pocztą. 2941 5 9

Wielki wybór gorsetów!

Leonora Weisslitz

Kraków, ulica Floryjańska, L. 13.

rodzaju 2491 21 0

W. Krzysztofiowicz

w Krakowie

Rynek gł., linia A-B.

szozotkarskie.

ZATWARDZENIU

zapobiega się i leczy przez użycie

Pigułek roślinnych Cauvaina.

Przepisywane przez lekarzy francuskich i sagranicznych od lat 30-tu zawsze z wielkim powodzeniem, ponieważ składają się wyłącznie z roślin, nie sprawiają różnicy ani kolek i mogą się używać jako środek orzeźwiający, oczyszczający krew lub sprawny przy przeziębieniu. Metoda użycia w polskim języku. Wymaga należy, aby pigułki Cauvaina znajdowały się we doskonałych wiotkach — pudełeczka kartonowe i aby na każdej pigułce znajdował się napis Cauvain.

W Paryżu w aptece pana Dehaut, rue Faub St. Denis, 147.

Dostać można w Krakowie w aptekach pp. W. Redyka, Trauczyńskiego i K. Wiszniewskiego; we Lwowie w aptece pp. Ruckars i K. Kalkta Krzyżanowskiego; w Poznaniu w apt. Dra Mankiwoja; w Brodach w aptece p. Kallaka i Franzosa; w Czerniowcach w aptece p. Golichowskiego. 78 40 0

KRAKOWSKI KALENDARZ KARTKOWY

codzienny na rok 1890

nakładem 3751 12 12

M. Zenczykowskiego, introligatora, jest do nabycia we wszystkich księgarniach i handlach materiałów piśmiennych.

Cena egzemplarza 60 centów.

Skład główny w nakładcy ul. Sławkowska, L. 22.

Kamienica II-piętrowa

z oficyną i ogródkiem 9 okien frontu, w jednej z najpiękniejszych i najdroższych ulic Krakowa, wolna od podatku lat 10, przynosiąca około 7% czystego dochodu, jest w wolnej ręki do sprzedania.

Pśrednictwo wykluczone.

Blizsza wiadomość w Administracji „N. Reformy”.

Salon, 2 pokoje, kuchnia i spiżarnia, na I piętrze, L. 31, ulica św. Marka, każdego czasu do wynajęcia. Wiadomość u stróża. 3008 2 8

Tylko 3 zlr.

najodpowiedniejszy

Podarek na Gwiazdkę

(pamiątka po zmarłych!)

2900 5 6

Portrety naturalnej wielkości według każdej nadesłanej fotografii. Zadatek 1 zlr. Termin dostawy w przeciągu 10 dni. Najwierniejsze podobieństwo poręczona. Fotografia zostaje niszczona.

Odnaczonev zakład artystyczny p. f. Siegfried Bodascher

w Wiedniu, II., grosse Pfarrgasse, Nr. 6.

Handel wywozowy DZICZYNY

pod firmą

L. KNORECK

w Krakowie

zakupuje każdą ilość łownej zwierzyny tak w kraju jakoteż w Królestwie Polskiem, płacąc gotówką po cenach jak najniższych, sprzedaje zaś w częściach, jakoteż w całości po cenach targowych w swej rezydencji za Wistą.

W piwnicach hotelu Europejskiego posiada powiży handel znaczny zapas najszlachetniejszych

jablek krajowych

jako to: Szafelny czarowne, białe i zielone, Renety i Mazaranki, które sprzedaje od 4 do 9 centów za funt w nowym domu w ul. Wro Zapiskińskiego.

Rosyja na zamówienia pocztą lub koleją nie płaci opłaty. 2911 6 6

Adres handlu tak na listy jakoteż telegramy: Knoreck, Kraków.

OBECNIE

AUSTRIA SYNAPISMOWY PAPIER

Dusseldorfska fabryka 590 41 52

Musztardy i Octu winnego i owocowego

JANA LEBENSSTEINA W KRAKOWIE.

Ważne! Potrzebny zaraz 3002 2 3

Commissioner

miejscowy, odpowiedzialny, dla interesu poważnego patentowanego dającego przyzwolyt zarobek. Blizsza wiadomość: ul. Szpitalna, L. 9, u inżyniera do 11 rano i od 2-3 popołudniu.

Doroczna wysprzedaż

Brazów w wielkim wyborze od 15 centów do kilkudziesięciu zlr. za sztukę.

Wyrobów ze skóry i pluszu wszelkiego rodzaju i w najnowszym guście.

Wyrobów japońskich z porcelany i brązu.

Bizuteryj najmodniejszych.

Wyrobów platerowanych srebrem.

rozpoczęła się z dniem 1 grudnia

w MAGAZYNIE

F. SZUKIEWICZA

Rynek główny, linia A-B. 2876 14 15

Rozsyłkę Win

w gąsienkach bardzo praktycznie opatanych, 4 litry czyli 5 butelek zawierających, do każdej stacyi pocztowej wysyła

wraz z opłatą pocztową

SKŁAD WINA JANA BAUMANA

2629 13 50 w Bochni

aszorek hegalajskiego Nr. I.	zlr.	2:50
Nr. II.		2:75
Nr. III.		3:—
szamordnego		3:35
szlachet. Nr. I.		3:85
Nr. II.		4:40
masłacza I. putowego		5:—
masłacza II. putowego		6:—
masłacza III. putowego		7:50
Tokajskiego Ausbruch V. put.		12:—
Erlauera czerwonego		2:75
Erlauera czerw. starzszego		3:25
wina biskup. korzen. wzmac.		6:—
Malibegera austriac. białego		2:85
Gumporskirch. austr. b. 1872		3:50
Vöslera Austriac. czerwony		3:65
biały		3:65

Wł. Wojciechowski jubiler

w Krakowie, ul. Szewska, 9,

połącza P. T. Szan. Publiczności i swój

Skład wyrobów złotych i srebrnych

zaopatrzony świeżym towarem

na Gwiazdkę

po cenach jak można najumiarkowańszych 2990 3 3

25.000

par zimowych spodni męskich z doskonałych grubych materij berneńskich wysprzedaje się po bieżącym niskim cenie. Właściciel wielkiej i wspaniałej fabryki postronkowej fabryki ubiorów męskich musi o-tem zaspoznienia swych wierzytelni pozostała jeszcze u składzie 25.000 par szybko spieniężyć; a sprze daż została mnie poręczona. Postanowiono zatem sprzedawać parę tych gotowych, według naj-świetlejszej mody zrobionych, grubych, mocnych, ciepłych, nowych i dobrych

zimowych spodni zwierzeźnich III. gatunek tylko za 1 str. 40 ct., II. tylko str. 1-00, I. tylko 2 str. 40 ct., a zatem za cenę roboty. Każdy otrzy- manie stonowne spodnie, jeżeli podługą długości i objętości brzucha. Oświadczam przez tego, że bez trudności i przyjmując napowrót spodnie, jeżeli nie odpowiadają powyższemu zaletom. W in- teresie Szan. Czytelników należy szybko zamó- wienie, gdyż codzień nadchodzą setki zamówień a każdy zamawia po 2, 5, 10 i więcej spodni naraz, prze. co obrzynany zapas nie nadług wy- starczy. Rozsyłka tylko za zaliczką lub za go- tówkę. Zamówienia przyjmuje Kleider-An- verkauf-Magazin APPEL, L. Fleisler- markt, Nr. 8/83, w Wiedniu. 2756 6 6

Przebiegane przez lekarzy francuskich i sa- granicznych od lat 30-tu zawsze z wielkim po- wozdzeniem, ponieważ składają się wyłącznie z roślin, nie sprawiają różnicy ani kolek i mogą się używać jako środek orzeźwiający, oczyszczający krew lub sprawny przy przeziębieniu. Me- toda użycia w polskim języku. Wymaga należy, aby pigułki Cauvaina znajdowały się we doskonałych wiotkach — pudełeczka kartonowe i aby na każdej pigułce znajdował się napis Cauvain.

W Paryżu w aptece pana Dehaut, rue Faub St. Denis, 147.

Dostać można w Krakowie w aptekach pp. W. Redyka, Trauczyńskiego i K. Wiszniewskiego; we Lwowie w aptece pp. Ruckars i K. Kalkta Krzyżanowskiego; w Poznaniu w apt. Dra Mankiwoja; w Brodach w aptece p. Kallaka i Franzosa; w Czerniowcach w aptece p. Golichowskiego. 78 40 0

Koncesyonowana PRACOWNIA KAMIENIARSKA JANA CZUBY w Tarnowie

właściciela kamieniołomów w Bieśniku wykonywa wszelkie roboty w zakresie zawodu kamieniarskiego wchodzące, tak budowlane jak również i pomnikowe z kamienia drobnosziarn- nego (pedkarpackiego piaskowca), nieulegającego żadnym wpływom powietrza ani wilgoci, mianowicie: cokoly, futryny, schody, płyty po- destowe i balkonowe, posadzki kamienne i płyty trotuarowe, pomniki z ciosu i marmuru i t. p.

Wszystko po cenach najumiarkowańszych. Uznaniem: Uchwałą Świątelnicy Rady miasta Tar- nowa z d. 18 listopada 1882 r. udzielono Janowi Czuby, właścicielowi kamieniołomów w Bieśniku p. Zakliczyn, za trwałą i dokładnie wykonaną robotę, dostarczoną dla miasta Tarnowa tania i w należyłym czasie, pisemne uznanie.

Skład pomników i ciosów w Tarnowie naprzeciw cmentarza. 1881 21

"CONCORDIA"

pierwszy i najstarszy krakowski

ZAKŁAD POGRZEBOWY

J. K. Pekałskiego.

Trumny stalowe, cynkowe, imitacja meta- lowych, dębowe i mikielne. Materace, po- duszki, suknie dla zmarłych. — Wiedce, wstęgi. Najpiękniejsze ka- rawany, powozy, karęty. Groby mrowane, oraz wszystkie przybory pogrze- bowe. Faktorów natrętników zakład nie utrzy- muje. Ceny konkurencyjne.

Składy i zamówienia we własnej realności, przy ulicy Zwierzynieckiej, L. 32, w Krakowie. 2689 7 10

Tylko 80 centów

kosztuje pudełko 2927 8 0

Masy woskowej

wystarczające na zapuszczenie podłogi obszernego pokoju.

Nabyć można w 4 kolorach w handlu

W. Krzysztofiowicza w Krakowie

Rynek, linia A-B, L. 37.

IGNACY RAJAL w KRAKOWIE

Rynek gł., linia A-B, L. 41,

połącza

na podarki i upominki gwiazdkowe

NOWOŚCI

w wielkim wyborze oryginalne towary tureckie, perskie, ja- pońskie, chińskie do dekorowania salonów.

Dywany, sumaki, modlitewniki, terweny, buchary, makaty, portjery, meble i kasetki ozdobne, kosze do papieru, przybory do pisania i palenia tytoniu, zastawy porcelanowe, wachlarze i t. p.

Na pierwszym piętrze urządzoną została

GWIAZDKOWA WYSTAWA

tych przedmiotów. 2925 6 8

Kraków, Rynek główny, linia A-B, L. 41.

Zalecona

przez Towarzystwo lekarskie Krakowskie

używana powszechnie

we wszelkiego rodzaju katarach, dnie (zaduszcze) i w cierpieniach przewodu pokarmowego

SZTUCZNA WODA BILINSKA

(tańsza o 50% od naturalnej)

wyrobu

konc. Zakładu fabr. wód mineralnych sztucz.

pod kontrolą Komisji przemysłowej Towarzystwa lekarskiego krakowskiego.

K. Rząca i Chmurski w Krakowie

właściciele Zakładu.

Broszury i cenniki rozsyła się franco.

Świadectwo.

„Wód lekarskich sztucznych, wyrobionych przez panów K. Rząca i Chmurskiego w Krako- wie, używam od lat kilka a me- lich pacyentów, a wyniki lece- nia przekonały mię, że wodami temi można osiągnąć zupełne tak sam skutek leczniczy, jak przy używaniu wód lekarskich naturalnych.

Wody te sztucznie naskągują na wszelkie uwzględniane so- strony lekarzy”.

Dr. Stan. Farański w r. Prof. dyplomistki lekar. w Univ. Jag. i lekarz ordyn. w szpitalu św. Łazarza.

C. TRAU

c. k. nadworny

HANDEL HERBATY

najstarszy interes założony w roku 1850

w Wiedniu, I., Wollzelle, Nr. 1,

połącza swój bogato zaopatrzony skład najprzedniejszych chińskich, japoń- skich, indyjskich gatunków herbaty z pierwszej ręki, jakoteż prawdziwego Jamaica Rumu, Cognacu, Araku, Sitwowiecy i Ponczu, specjalności prze- dnych francuskich Likierów, szwedzkiej Esencji ponczowej, holenderskich Likierów firmy Erven Lucas Bols w Amsterdamie, angielskich Biskoptów firmy Huntly & Palmers i t. d.

Cenniki i próbki na żądanie.

Szybka przesyłka codziennie pocztą. 2867 5 10

KALOSZE

oryginalne rosyjskie

z powyższą marką fabryczną

w wielkim wyborze.

Bieliznę normalną systemu Dr. G. Jaegers.

Kaftaniki, kałosony i swarpetki wełniane.

Kamizelki wlotkowe i kurtki szwedzkie do polowania.

Ubrania jelonkowe przeciw ruanatyzmowi.

Rękawiczki wełniane angielskie w modnych kolorach

Walczki z waty opłatanie, chroniące od przeciągów do drzwi i okien

po bardzo przystępnych cenach

połącza magazyn

Braci Bilewskich

w Krakowie, Rynek główny, L. 4. 2833 19 20

NA ŚWIĘTA!

CUKIERNIA LEONARDA MALIKA

przy ulicy Grodzkiej, L. 47, naprzeciw kościoła św. Piotra,

połącza Szanownej Publiczności

Cukry deserowe w rozmaitych gatunkach, karmelki, czekoladki, ciasta codziennie świe- że, herbatniki i t. p., jakoteż wódki, likjery, krajowe i zagraniczne, oegne znakomity, malage i małery; przyjmują zamówienia na terty, piramidy, kolacy cukrowe, ciasta świętelnice tak w miejscu jak i na prowincji, po cenach nader umiarkowanych i uku- tecznią takowe najpunktualniej. — Kawa, herbata, czekolada o każdej porze.

Dla dam został urządzony osobny pokój. 2937 3 3

Ważne dla MATEK!

Pokarm matki zastępuje w zupełności, w Wiedniu powszechnie używana i ulubiona

I. wiedeńska mączka pożywcza dla dzieci

Franciszka Giacomelli, Wien,

właściciela przywileju c. k. austro-węgierskiego i król. woskiego i wielkiego modalu srebrnego

Mączka ta sporządzona ze sterylizowanego mleka i substancyj wytwarzających Kość i krew, natwiera białkowina, zastępuje w zupełności pokarm matki, jest również łatwo strawną jako takowa, i dlatego we wszystkich klinikach wprowadzoną została, a przez wszystkich znakomitych lekarzy jak najlepiej zalecana bywa. Przytem cena tego środka, przewyższającego o do swej poży- wności wszelkie inne podobne wyroby, jest tak niska, że umożliwia każdemu używanie tejże. Cena całej puszki 80 ct. 1/2 puszki 45 ct. wraz z przepisem użycia, a koszt dzien- ny dla jednego niemowlęcia wynosi tylko 6 centów.

Prawdziwa, niesfałszowana

Mączka owsiana i Wyciąg słodowy

dla sporządzenia najpożywniejszych sup dla każdego gospodarstwa domowego, łatwo strawne, rozpuszczające się, bardzo wzmacniające i po- silne. Oprócz zależy, że można je na poczekaniu sporządzać, ceny ich są tak przystępne, że nie powinno ich brakować w żadnym domu. Cena pu- dedka próbnego mączki owsianej wraz z sposobem nabycia 12 cent, duże pudełko 40 cent. Ulubionego wyciągu słodowego pudełko próbnie 10 cent, duże 30 centów. 2161 16 0

Do nabycia w Krakowie Leon Rosner, apt. Stanisław Fointuch, J. Barbo- rowski i w Bochni Jan Bauman; w Drohobyczu Adam Krzyżanowski, apt; w Jasle R. Pałch i A. Prusak, apt; w Kołomyjach E. Stezi, apt; w Nowym Sączu Roman Jakubowski, apt; w Oświęcimiu Antoni Polaczek, apt; w Prze- myślu W. Nahlík & Kru., apt; w Sanoku A. Dzuganowski; w Stanisławo- wie A. Bell, apt; w Strzyżu L. Gärtner, apt; w Tarnowie St. Pawłowski, apt.

są znane jako najdoskonalsze, najzdolniejsze i najbar- dziej w świecie lubiane maszyny szyjące. Towarzy- stwo Singerów jest jedyną fabryką, która maszyny do szycia dla wszelkich zawo- dów dostarcza. — Przeszło ośm milionów jest w użyciu domowym i rękodzielniczym, a liczba odchodu rocznego wynosi więcej niż 600.000 maszyn i są:

najżyteczniejszym podarkiem na Gwiazdkę.

Jak na wszystkich przeszłych wystawach światowych, gdzie oryginalne Singera maszyny przez najwyższe nagrody się odznaczyły, otrzymały takowe obecnie znowu za swe najnowsze udoskonalenia i niezrównane zalety

w Paryżu złoty medal.

Generalna Agencja

The Singer Manufacturing Company w Nowym Yorku

G. Neidlinger w Krakowie, ulica Floryańska, L. 34.

NOWOŚĆ!

Dla hodowców bydła, koni, owiec i trzody, dla właścicieli gorzelni tuca- zych woli, ogółem dla każdego gospodarstwa wiejskiego jest bardzo ważnym środkiem leczniczym dla zwierząt

BROCKMANA

„KRESOLIN-BALSAM“

który leczy każdą ranę, wstrzymuje ropienie i uskutecznia nader szybką kurację.

DLA KONSERWOWANIA KOPYT

nie ma również środka tak doskonałego jak

„Kresolin-Balsam“

oryginalna puszką zawierająca 100 gramów . . . 45 ct.

oryginalna puszką zawierająca 500 gramów 1 złr. 10 ct.

Zamówienia uskutecznia: Główny reprezentant dla Galicji p. Hieronim Weiss w Krakowie, ul. Mikołajska, 4. Do nabycia w Krakowie w aptekach pp. Wiktora Redyka, Mały Brnek, i Konst. Wisniewskiego, ulica Floryańska, jak również w drogueryi p. Jakóba Wisniewskiego, na Stradomiu. 2855 13 30

Lepszy jak francuskie koniaki, z których największa część z powodu zupeł- nego spustoszenia winnych latorośli w departamencie Charente, twor- zy się całkowicie lub po części ze spirytusu;

Tańszy jak nieliczne jeszcze z wina uzyskane wcale nie lepsze koniaki fran- cuskie, gdyż na każdej takiej butelece ciąży koszt za oło i trans- port 1 złr. 60 centów. — Ponieważ

Berger, Volk i Sp. w Wiedniu

osobiste ręczą za to, że ich koniaki zawierają tylko z wina destylowany alkohol, przeto już z tego powodu usłuszy im oddać pierwszeństwo przed wszystkimi innymi tak pod względem napoju, jakoteż szczególnie do zamarów lekarskich.

NA BOŻE NARODZENIE NOWY ROK.

KONIAKU BERGERA, VOLKA i Sp. używają i polecają pp.: profesor Korczyński, prof. Pareński w KRAKOWIE, radca dworu prof. Albert, radca dworu prof. Billroth, radca dworu prof. Karol v. Braun, radca dworu prof. Gustaw Braun, profesor Chrobak, prof. Kahler, radca zdrowotny prof. Oser, radca rządowy prof. Schatzler, radca cesarski prof. Winternitz w WIEDNIU.

Do nabycia we wszystkich znanych handlach ła- koci, materyałów aptekarskich i aptekach.

Skład w Wiedniu, L., Weihburggasse, Nr. 2, Ecke der Kärnthnerstrasse. 2098 10 10

Illustrowany Kalendarz powieściowy na rok 1890

przeszło 22 arkuszy druku, część kalendarzowa drukowana czarno i czerwono, z dodatkami rubrykowanymi kartek do zapisania; najbogatsza i najdokładniejsza część informacyjna oraz rozkłady jazdy kolei galicyjskich, dni krytyczne Fałba na rok 1890, sprostowa- ny spis jarmarków i targi, warunki wstąpienia jednoznacznych ochotników do s. i k. armii, bar- dzo bogata i doborowa część powieścio- wa z ilustracjami, w dodatku część gos- p. darsza i część lekarska. — Rok XIX wyda- wnicztwa i zupełnie nowego wypracowanie przed- Nowym Rokiem, świadczą o dobru i wierności tego kalendarza.

Cena 50 ct. 3 egzemplarze wraz z przesyłką pocztową 1 złr. 25 ct. Nadsyłający należność przekazem pocztowym otrzymują kalendarz franco. Tuzin tych kalendarzy kosztuje 4 złr. 50 ct.

Kalendarz ścienny na rok 1890

na gładkim i ładnym papierze, drukowany czar- no i czerwono.

Cena 20 ct., z przesyłką 22 ct., tuzin 1 złr. 170.

Lwowski kalendarz powszechny na rok 1890.

dobrocy i dokładny kalendarz informacyjny, zastosowany do potrzeb wszystkich mieszka- nów Galicji. 2953 2 6

Cena 40 ct. z przesyłką pocztową za poprzed- niego nadesłaniem kwoty przekazem pocztow- ym; — tuzin 3 złr. 30 ct.

Upraszam o łaskawe obetaluki przekazem pocztowym pod adresem: Księgarnia-ant.

Leona Bodeka

we Lwowie, ulica Ormiańska, L. 18, naprzeciw ormiańskiej katedry.

Przesyła towarów DRUTOWYCH i POŃCZOSKOWYCH po cenach stałych fabrycznych.

Pończoski drutowe, skarpety, rękawiczki mę- skie i damskie, kamizelki, bielizna Jaegera, kaftanki i majtki po każdej cenie.

Wielki skład artykułów odpowiednich ua po- darki na Gwiazdkę za zalozką.

Wirkwaren Niederlage M. FRIEDENFELD Wieda, Larzeshof, 2. 2638 19 20

OBICIA POKOJOWE

z pierwszorzędnych fabryk krajowych i francuskich. Ruilon od 15 ct. i wyżej. Wszelkie dekoracje ścienne i sufitowe, sztukaterie i listwy. Papier asfaltowy przeciw wilgoci. Story do okien patyczkowe, płócienne i żaluzje deszczukowe. Ceraty na meble, stoły i podłogę

KUTRZEB & MURCZYŃSKI największy skład fabryczny tapet w Krakowie. Podejmujemy tapetowanie całych pomieszczeń, pałaców i hoteli. Wzory przesyłamy bezwotecznie. 1422 67 0

M. Beyera i Spółki

Sukiennice Nr. 13-14 w Krakowie naprzeciw kościoła N. P. Maryi.

poleca swój wielki skład bielizny dla Panów, Dam i dzieci, zrobionej z najlepszego gatunku płótna i szirtingu, także wielki skład płócina, bielizny stołowej, ręczników, chustek do nosa i szirtingu w każdej jakości, po nadzwyczaj niskich cenach.

cenik

Kolnierzyk męskie i damskie w doskonałym gatunku za 1/2 tuzina 1.20 do 1.50. Mankiety męsk. i dam. za 6 par 1.80-2. 1/2 tuzina lnianych chustek do nosa et. 90, 1.20, 1.40, 1.70 do 4 złr.

1/2 tuzina prawdziwych francuskich batystowych chustek do nosa 2, 2.50, 3 do 5. 1/2 tuzina angielsk. batyst. chustek do nosa z najmodniejszymi brzegami w różnych kolorach et. 60, 1.20 do 3.

1 sztuka (37 łokci albo 2 3/4 m.) dobrego płótna lnanego 1.20 do 1.50, 3 1/2 do 1.50. 1 sztuka (37 łokci albo 2 3/4 m.) 1/4 i 1/2 szlaskiego płótna 1.10, 1.15, 1.20, 1.25, 1.30, 1.40, 1.50.

1 sztuka (63 ł. albo 39 m.) 1/2 holenders. wełny 21, 23, 25, 28, 30, 37, 42 i 50. 1 sztuka (63 ł. albo 42 m.) 1/4 i 1/2 prawdziwego rumberskiego płótna w naj- lepszym gatunku od 22 do 60.

1 tuzin ręczników lnian. od 4 złr. 4 do 12. 1 sztuka 1/4 lnanego płótna na 6 przeście- radel bez szwu od 15 do 21. Szycion na bieliznę męską i damską od et. 26 do 50 ct. za metr.

Serwety różnej wielkości od 1/4 do 1 1/2 i 1 3/4, jak najtańszej, od 1.50, 2, 4 złr. Garnitury lniane do nakrycia stołu na 6-24 osób, wybór ogrom. od 3 złr. 3.50, 5 do 54.

Koszule damskie. Z szycioną zwykłą 1 złr., lepsze 1.20, 1.35, 1.50, 1.75, 2, 2.25, 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50.

Z szycioną zwykłą 1 złr., lepsze 1.20, 1.35, 1.50, 1.75, 2, 2.25, 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50.

Wielki wybór pończoch damskich białych i kolorowych, jakoteż męskich skarpetek w różnych gatunkach i kolorach. 2422 33 0

Za wszelki u nas zakupiony towar ręczy się, co się nie podoba, odbieramy, zamieniamy, albo wypłacamy za to oświadczyć należy. Do obrotu przez nas przyjęte zobowiązanie daje każdemu kupującemu pewność, że nasza usługa jest skora i rzetelna, i że nasze ceny są bez konkurencyj. Z wysokim szacunkiem

Filia: M. BEYERA i Spółki.

Skład fabryczny towarów płóciennych, zapas gotowej bielizny i wypraw ślubnych w Krakowie, Sukiennice, Nr. 13-14, naprzeciw kościoła N. P. Maryi.

Są w zapasie całe wyprawy ślubne, a kosztorysy tychże udziela się bezpłatnie.

CIERPIENIA PLUC.

Wdychiwania gazu (Injeksje do odbyticy) leczy (tuberkulę, suchoty, wyzdolnienie, astmę, chroniczny katar oskrzeli i t. p.)

Co dla lekarzy i laika przed 3-4 lata lezenie chronicznych cierpien pluc, ezbalczy (wydychiwania) gazow. Na twierdzone swiadczenia tygielc ulaskiay i t. p. — Uznania Doktorow, Profesow, a oryginalne kopie z pod- pismiami wlasnoręcznymi sad o przejrzenia dla kazdego i wyslany takowe franco wraz z prospektem. Mała ilosc niedowierzajacych lekarzy musi wobec tylu dowodow ustapic. Zaprowadzenie lezenia tego w szpitalach i pochwyty w pismach lekarskich swiadcza o do- broci tego sposobu lezenia za pomoca wydychiwania gazow wskazywanych do odhytaly.

Nizaj wymienione powagi jak: Profesor Dr. Bergson, Dr. Morel, Prof. Cornil, Profesor Vercaull, Profesor Dujardin-Beaumez, Prof. Frantzi, Dr. Statz powiadajacy, ze kaszel, plucotny, goraczka, rzęzenia po kilku dniach zmniejszaly sie i mizkaly, apetyt wzmagal sie, waga ciely przybierala do 5 kilm. napady astmy ustawily natychmiast. To samo podzaj i chorzy. (Lezenie samo nie jest uciążliwe i bez zlych następow). Jedynie oprz. e. k. aparat wydychiwania gazowych do wlasnego uzytku z dodatkami i objaśnieniami do wyrobienia gazu za gotowke lub zalozka 8 złr., z gazometrem 10 złr. do nabycia u

Dr. Carl Altmann Wien, Mariahilferstrasse, Nr. 70.

PIERWSZY KRAKOWSKI ZAKŁAD POGRZEBOWY Wł. Lipińskiego

ulica Jagiellońska (dawniej Teatralna), podejmuje się i urządza pogrzeby od najspanialszych do najskromniejszych. Karawany zwykle i oszklone.

Są na składzie w wielkim wyborze trumny metalowe, dębowe i z miękkiego drzewa. Główny skład na rogatce Zwierzynieckiej. 1269 31 52

Adres telegramu: Lipiński, rogatka Zwierzyniecka w Krakowie.

LOUVRE

Sukiennice, Nr. 16, Wielka sezonowa wysprzedaż kapeluszy paryskich za połowę ceny fabrycznej 50% taniej cen zwykłych.

Na Gwiazdkę i karnawał! Wachlarze, Gorsety, Ubrania balowe i wieczorowe, pióra, kwiaty, egretty, parasole, parasolki, per- fumy francuskie i angielskie, woda kolońska, woda ateńska, pudry.

Suknie pasowane od 4 złr. 50 ct. Ceny niskie. 2839 5 5 Na prowincję wysyłka odwrotną pocztą.

Maryazelskie Kropki Żołądkowe maślanki rozkładające na wszelkiego rodzaju choroby żołądka.

Od lat wielu a naj- lepszym skutkiem zły- wane przyzwyczajenie i toras są ścięto nad- drowane, dlatego przeczyszczenie jest waznym warunkiem zdrowia. W dawnej przedmowa tych kropki powina- kaska kaska być owinia w opakowanie czarne, zaopatrzona powyższym znakiem ochronnym, a przy każdej flasce znajduje się powinno przepi- sany używania kropki w wianka, i do druk- wany jest w drukarni H. Gaska w Kromerzu (Kromerz).

Od lat wielu a naj- lepszym skutkiem zły- wane przyzwyczajenie i toras są ścięto nad- drowane, dlatego przeczyszczenie jest waznym warunkiem zdrowia. W dawnej przedmowa tych kropki powina- kaska kaska być owinia w opakowanie czarne, zaopatrzona powyższym znakiem ochronnym, a przy każdej flasce znajduje się powinno przepi- sany używania kropki w wianka, i do druk- wany jest w drukarni H. Gaska w Kromerzu (Kromerz).

Od lat wielu a naj- lepszym skutkiem zły- wane przyzwyczajenie i toras są ścięto nad- drowane, dlatego przeczyszczenie jest waznym warunkiem zdrowia. W dawnej przedmowa tych kropki powina- kaska kaska być owinia w opakowanie czarne, zaopatrzona powyższym znakiem ochronnym, a przy każdej flasce znajduje się powinno przepi- sany używania kropki w wianka, i do druk- wany jest w drukarni H. Gaska w Kromerzu (Kromerz).

Od lat wielu a naj- lepszym skutkiem zły- wane przyzwyczajenie i toras są ścięto nad- drowane, dlatego przeczyszczenie jest waznym warunkiem zdrowia. W dawnej przedmowa tych kropki powina- kaska kaska być owinia w opakowanie czarne, zaopatrzona powyższym znakiem ochronnym, a przy każdej flasce znajduje się powinno przepi- sany używania kropki w wianka, i do druk- wany jest w drukarni H. Gaska w Kromerzu (Kromerz).

Od lat wielu a naj- lepszym skutkiem zły- wane przyzwyczajenie i toras są ścięto nad- drowane, dlatego przeczyszczenie jest waznym warunkiem zdrowia. W dawnej przedmowa tych kropki powina- kaska kaska być owinia w opakowanie czarne, zaopatrzona powyższym znakiem ochronnym, a przy każdej flasce znajduje się powinno przepi- sany używania kropki w wianka, i do druk- wany jest w drukarni H. Gaska w Kromerzu (Kromerz).

Od lat wielu a naj- lepszym skutkiem zły- wane przyzwyczajenie i toras są ścięto nad- drowane, dlatego przeczyszczenie jest waznym warunkiem zdrowia. W dawnej przedmowa tych kropki powina- kaska kaska być owinia w opakowanie czarne, zaopatrzona powyższym znakiem ochronnym, a przy każdej flasce znajduje się powinno przepi- sany używania kropki w wianka, i do druk- wany jest w drukarni H. Gaska w Kromerzu (Kromerz).

Od lat wielu a naj- lepszym skutkiem zły- wane przyzwyczajenie i toras są ścięto nad- drowane, dlatego przeczyszczenie jest waznym warunkiem zdrowia. W dawnej przedmowa tych kropki powina- kaska kaska być owinia w opakowanie czarne, zaopatrzona powyższym znakiem ochronnym, a przy każdej flasce znajduje się powinno przepi- sany używania kropki w wianka, i do druk- wany jest w drukarni H. Gaska w Kromerzu (Kromerz).

Od lat wielu a naj- lepszym skutkiem zły- wane przyzwyczajenie i toras są ścięto nad- drowane, dlatego przeczyszczenie jest waznym warunkiem zdrowia. W dawnej przedmowa tych kropki powina- kaska kaska być owinia w opakowanie czarne, zaopatrzona powyższym znakiem ochronnym, a przy każdej flasce znajduje się powinno przepi- sany używania kropki w wianka, i do druk- wany jest w drukarni H. Gaska w Kromerzu (Kromerz).

Od lat wielu a naj- lepszym skutkiem zły- wane przyzwyczajenie i toras są ścięto nad- drowane, dlatego przeczyszczenie jest waznym warunkiem zdrowia. W dawnej przedmowa tych kropki powina- kaska kaska być owinia w opakowanie czarne, zaopatrzona powyższym znakiem ochronnym, a przy każdej flasce znajduje się powinno przepi- sany używania kropki w wianka, i do druk- wany jest w drukarni H. Gaska w Kromerzu (Kromerz).

Od lat wielu a naj- lepszym skutkiem zły- wane przyzwyczajenie i toras są ścięto nad- drowane, dlatego przeczyszczenie jest waznym warunkiem zdrowia. W dawnej przedmowa tych kropki powina- kaska kaska być owinia w opakowanie czarne, zaopatrzona powyższym znakiem ochronnym, a przy każdej flasce znajduje się powinno przepi- sany używania kropki w wianka, i do druk- wany jest w drukarni H. Gaska w Kromerzu (Kromerz).

Od lat wielu a naj- lepszym skutkiem zły- wane przyzwyczajenie i toras są ścięto nad- drowane, dlatego przeczyszczenie jest waznym warunkiem zdrowia. W dawnej przedmowa tych kropki powina- kaska kaska być owinia w opakowanie czarne, zaopatrzona powyższym znakiem ochronnym, a przy każdej flasce znajduje się powinno przepi- sany używania kropki w wianka, i do druk- wany jest w drukarni H. Gaska w Kromerzu (Kromerz).

Od lat wielu a naj- lepszym skutkiem zły- wane przyzwyczajenie i toras są ścięto nad- drowane, dlatego przeczyszczenie jest waznym warunkiem zdrowia. W dawnej przedmowa tych kropki powina- kaska kaska być owinia w opakowanie czarne, zaopatrzona powyższym znakiem ochronnym, a przy każdej flasce znajduje się powinno przepi- sany używania kropki w wianka, i do druk- wany jest w drukarni H. Gaska w Kromerzu (Kromerz).

Od lat wielu a naj- lepszym skutkiem zły- wane przyzwyczajenie i toras są ścięto nad- drowane, dlatego przeczyszczenie jest waznym warunkiem zdrowia. W dawnej przedmowa tych kropki powina- kaska kaska być owinia w opakowanie czarne, zaopatrzona powyższym znakiem ochronnym, a przy każdej flasce znajduje się powinno przepi- sany używania kropki w wianka, i do druk- wany jest w drukarni H. Gaska w Kromerzu (Kromerz).

Od lat wielu a naj- lepszym skutkiem zły- wane przyzwyczajenie i toras są ścięto nad- drowane, dlatego przeczyszczenie jest waznym warunkiem zdrowia. W dawnej przedmowa tych kropki powina- kaska kaska być owinia w opakowanie czarne, zaopatrzona powyższym znakiem ochronnym, a przy każdej flasce znajduje się powinno przepi- sany używania kropki w wianka, i do druk- wany jest w drukarni H. Gaska w Kromerzu (Kromerz).

Od lat wielu a naj- lepszym skutkiem zły- wane przyzwyczajenie i toras są ścięto nad- drowane, dlatego przeczyszczenie jest waznym warunkiem zdrowia. W dawnej przedmowa tych kropki powina- kaska kaska być owinia w opakowanie czarne, zaopatrzona powyższym znakiem ochronnym, a przy każdej flasce znajduje się powinno przepi- sany używania kropki w wianka, i do druk- wany jest w drukarni H. Gaska w Kromerzu (Kromerz).

Od lat wielu a naj- lepszym skutkiem zły- wane przyzwyczajenie i toras są ścięto nad- drowane, dlatego przeczyszczenie jest waznym warunkiem zdrowia. W dawnej przedmowa tych kropki powina- kaska kaska być owinia w opakowanie czarne, zaopatrzona powyższym znakiem ochronnym, a przy każdej flasce znajduje się powinno przepi- sany używania kropki w wianka, i do druk- wany jest w drukarni H. Gaska w Kromerzu (Kromerz).

Od lat wielu a naj- lepszym skutkiem zły- wane przyzwyczajenie i toras są ścięto nad- drowane, dlatego przeczyszczenie jest waznym warunkiem zdrowia. W dawnej przedmowa tych kropki powina- kaska kaska być owinia w opakowanie czarne, zaopatrzona powyższym znakiem ochronnym, a przy każdej flasce znajduje się powinno przepi- sany używania kropki w wianka, i do druk- wany jest w drukarni H. Gaska w Kromerzu (Kromerz).

Od lat wielu a naj- lepszym skutkiem zły- wane przyzwyczajenie i toras są ścięto nad- drowane, dlatego przeczyszczenie jest waznym warunkiem zdrowia. W dawnej przedmowa tych kropki powina- kaska kaska być owinia w opakowanie czarne, zaopatrzona powyższym znakiem ochronnym, a przy każdej flasce znajduje się powinno przepi- sany używania kropki w wianka, i do druk- wany jest w drukarni H. Gaska w Kromerzu (Kromerz).

Od lat wielu a naj- lepszym skutkiem zły- wane przyzwyczajenie i toras są ścięto nad- drowane, dlatego przeczyszczenie jest waznym warunkiem zdrowia. W dawnej przedmowa tych kropki powina- kaska kaska być owinia w opakowanie czarne, zaopatrzona powyższym znakiem ochronnym, a przy każdej flasce znajduje się powinno przepi- sany używania kropki w wianka, i do druk- wany jest w drukarni H. Gaska w Kromerzu (Kromerz).

Od lat wielu a naj- lepszym skutkiem zły- wane przyzwyczajenie i toras są ścięto nad- drowane, dlatego przeczyszczenie jest waznym warunkiem zdrowia. W dawnej przedmowa tych kropki powina- kaska kaska być owinia w opakowanie czarne, zaopatrzona powyższym znakiem ochronnym, a przy każdej flasce znajduje się powinno przepi- sany używania kropki w wianka, i do druk- wany jest w drukarni H. Gaska w Kromerzu (Kromerz).

Od lat wielu a naj- lepszym skutkiem zły- wane przyzwyczajenie i toras są ścięto nad- drowane, dlatego przeczyszczenie jest waznym warunkiem zdrowia. W dawnej przedmowa tych kropki powina- kaska kaska być owinia w opakowanie czarne, zaopatrzona powyższym znakiem ochronnym, a przy każdej flasce znajduje się powinno przepi- sany używania kropki w wianka, i do druk- wany jest w drukarni H. Gaska w Kromerzu (Kromerz).

Od lat wielu a naj- lepszym skutkiem zły- wane przyzwyczajenie i toras są ścięto nad- drowane, dlatego przeczyszczenie jest waznym warunkiem zdrowia. W dawnej przedmowa tych kropki powina- kaska kaska być owinia w opakowanie czarne, zaopatrzona powyższym znakiem ochronnym, a przy każdej flasce znajduje się powinno przepi- sany używania kropki w wianka, i do druk- wany jest w drukarni H. Gaska w Kromerzu (Kromerz).

Od lat wielu a naj- lepszym skutkiem zły- wane przyzwyczajenie i toras są ścięto nad- drowane, dlatego przeczyszczenie jest waznym warunkiem zdrowia. W dawnej przedmowa tych kropki powina- kaska kaska być owinia w opakowanie czarne, zaopatrzona powyższym znakiem ochronnym, a przy każdej flasce znajduje się powinno przepi- sany używania kropki w wianka, i do druk- wany jest w drukarni H. Gaska w Kromerzu (Kromerz).

Od lat wielu a naj- lepszym skutkiem zły- wane przyzwyczajenie i toras są ścięto nad- drowane, dlatego przeczyszczenie jest waznym warunkiem zdrowia. W dawnej przedmowa tych kropki powina- kaska kaska być owinia w opakowanie czarne, zaopatrzona powyższym znakiem ochronnym, a przy każdej flasce znajduje się powinno przepi- sany używania kropki w wianka, i do druk- wany jest w drukarni H. Gaska w Kromerzu (Kromerz).

Od lat wielu a naj- lepszym skutkiem zły- wane przyzwyczajenie i toras są ścięto nad- drowane, dlatego przeczyszczenie jest waznym warunkiem zdrowia. W dawnej przedmowa tych kropki powina- kaska kaska być owinia w opakowanie czarne, zaopatrzona powyższym znakiem ochronnym, a przy każdej flasce znajduje się powinno przepi- sany używania kropki w wianka, i do druk- wany jest w drukarni H. Gaska w Kromerzu (Kromerz).

Od lat wielu a naj- lepszym skutkiem zły- wane przyzwyczajenie i toras są ścięto nad- drowane, dlatego przeczyszczenie jest waznym warunkiem zdrowia. W dawnej przedmowa tych kropki powina- kaska kaska być owinia w opakowanie czarne, zaopatrzona powyższym znakiem ochronnym, a przy każdej flasce znajduje się powinno przepi- sany używania kropki w wianka, i do druk- wany jest w drukarni H. Gaska w Kromerzu (Kromerz).

Od lat wielu a naj- lepszym skutkiem zły- wane przyzwyczajenie i toras są ścięto nad- drowane, dlatego przeczyszczenie jest waznym warunkiem zdrowia. W dawnej przedmowa tych kropki powina- kaska kaska być owinia w opakowanie czarne, zaopatrzona powyższym znakiem ochronnym, a przy każdej flasce znajduje się powinno przepi- sany używania kropki w wianka, i do druk- wany jest w drukarni H. Gaska w Kromerzu (Kromerz).

Od lat wielu a naj- lepszym skutkiem zły- wane przyzwyczajenie i toras są ścięto nad- drowane, dlatego przeczyszczenie jest waznym warunkiem zdrowia. W dawnej przedmowa tych kropki powina- kaska kaska być owinia w opakowanie czarne, zaopatrzona powyższym znakiem ochronnym, a przy każdej flasce znajduje się powinno przepi- sany używania kropki w wianka, i do druk- wany jest w drukarni H. Gaska w Kromerzu (Kromerz).

Od lat wielu a naj- lepszym skutkiem zły- wane przyzwyczajenie i toras są ścięto nad- drowane, dlatego przeczyszczenie jest waznym warunkiem zdrowia. W dawnej przedmowa tych kropki powina- kaska kaska być owinia w opakowanie czarne, zaopatrzona powyższym znakiem ochronnym, a przy każdej flasce znajduje się powinno przepi- sany używania kropki w wianka, i do druk- wany jest w drukarni H. Gaska w Kromerzu (Kromerz).

Od lat wielu a naj- lepszym skutkiem zły- wane przyzwyczajenie i toras są ścięto nad- drowane, dlatego przeczyszczenie jest waznym warunkiem zdrowia. W dawnej przedmowa tych kropki powina- kaska kaska być owinia w opakowanie czarne, zaopatrzona powyższym znakiem ochronnym, a przy każdej flasce znajduje się powinno przepi- sany używania kropki w wianka, i do druk- wany jest w drukarni H. Gaska w Kromerzu (Kromerz).

Od lat wielu a naj- lepszym skutkiem zły- wane przyzwyczajenie i toras są ścięto nad- drowane, dlatego przeczyszczenie jest waznym warunkiem zdrowia. W dawnej przedmowa tych kropki powina- kaska kaska być owinia w opakowanie czarne, zaopatrzona powyższym znakiem ochronnym, a przy każdej flasce znajduje się powinno przepi- sany używania kropki w wianka, i do druk- wany jest w drukarni H. Gaska w Kromerzu (Kromerz).

Od lat wielu a naj- lepszym skutkiem zły- wane przyzwyczajenie i toras są ścięto nad- drowane, dlatego przeczyszczenie jest waznym warunkiem zdrowia. W dawnej przedmowa tych kropki powina- kaska kaska być owinia w opakowanie czarne, zaopatrzona powyższym znakiem ochronnym, a przy każdej flasce znajduje się powinno przepi- sany używania kropki w wianka, i do druk- wany jest w drukarni H. Gaska w Kromerzu (Kromerz).

Od lat wielu a naj- lepszym skutkiem zły- wane przyzwyczajenie i toras są ścięto nad- drowane, dlatego przeczyszczenie jest waznym warunkiem zdrowia. W dawnej przedmowa tych kropki powina- kaska kaska być owinia w opakowanie czarne, zaopatrzona powyższym znakiem ochronnym, a przy każdej flasce znajduje się powinno przepi- sany używania kropki w wianka, i do druk- wany jest w drukarni H. Gaska w Kromerzu (Kromerz).

Od lat wielu a naj- lepszym skutkiem zły- wane przyzwyczajenie i toras są ścięto nad

Panienka

miłej powierzchowności religii rzymsko-katolickiej, władająca językiem polskim i niemieckim, znajdzie umieszczenie pod korzystnymi warunkami jako panna do towarzystwa osobie w średnim wieku od Nowego Roku.

Adres: Wna Izabela Centner, właścicielka dóbr. Tarnów. 3045 1

Proces wadwicki

Emigracja do Ameryki
ilustrowany według akwarel
J. Kruszewskiego
wyszedł już

w formie albumu, składającego się z 8 kolorowych obrazów wielkości 36x47 ctm. i jest do nabycia u wydawcy
Fr. Ryszarda Wenera
w Krakowie

oraz w księgarniach: Gebethnera i Wolffa, Krzyżanowskiego, Żupańskiego & Heimanna i w handlu Jana Fischera, pałac Spiski, i F. A. Grigara, ulica A-B, w Krakowie. 3043 1 3

Zakład tapicerski K. NOWICKIEGO

istniejący od roku 1863 w Krakowie, przeniesiony został do domu przy ulicy Sławkowskiej, L. 23, i poleca się nadal łaskawym względem Szanownej P. T. Publiczności. 3014 1 4

Lektura i Fotografie.

Katalog gratis. Przesyłka próbna 2 zlr. Verlagsgesellschaft (Dresdner & Co.) Leipzig 015 1 5

Pisarz

umieszczony w jednej z in-tytuety rządowych, biegle w manipulacji polskiej i niemieckiej, z bardzo pięknym piśmem, godny zaufania poszukuje pozogodniowego zjęcia w czasie od godziny 4-tej popołudniu, w miejscu, ze skromnym wynagrodzeniem.

Zgłoszenia: Administracja „N. Reforma” lit. M. W. 12. 3041 1 3

W Skotnikach jest propinacja z karczmą do poddzierżawienia od 1 stycznia 1890.

Wiadomość we dworze w Skotnikach, ostatnia poczta Skawina. 2044 1 3

Majster ceglarski

obeznany z różnymi robotami tego fachu, poszukuje roboty. Ma świadectwo dobre, a gwarantuje i gotówkę. Adres: Karol Kurdziel w Krzeszowicach. 3039 1 3

Uczeń

z dobrem wychowaniem, znajdzie umieszczenie w handlu Eug. Rozwadowskiego w Limanowy. 3030 1 3

Kotwiczne skrzynki budowlane

są i pozostają najlepszym i najtańszym podarkiem dla dzieci od lat trzech. Najtańszą jest skrzynka budowlana białego, ponieważ kolorowe kamyczki tejszą są prawie nie do znieszenia, a więc dzieci przez długie lata nimi bawić się mogą. Każda prawdziwa skrzynka budowlana zawiera słizne architektoniczne wzorki i może być zawsze powiększana skrzynkami dopełniającymi. Ceny: 40 kr., 70 kr., 85 kr., 1.10 i wyżej. Strzedz się należy przed niekwestyjnymi nasładowaniami i przyjmować tylko skrzynki opatrzone fabryczną marką „kotwica”. Kto zamierza nabyć skrzynkę budowlaną, temu polecamy poprzednio przesłać pięknie ilustrowaną broszurkę „Dla dzieci najtańsza zabawka”, która bezpłatnie przesyłamy. F. A. Richter & Cie., Wiedeń, I.

Wyszedł z druku zeszyt I, II i III podręcznika tytułowanego:

Najlepsza Metoda

do nauczania się w 3 miesiącach bez nauczytela po niemiecku czytanie i rozumienie, kurs wyższy, wydanie IV, napisane przez **Plato v. Reussnera**. Każdy zeszyt kosztuje 15 centów. Wszystkich zeszytów będzie 18, które można nabywać w księgarniach, jak również i następującego dzieła powyższego autora: Kurs niżej tejże metody, wydanie V, cały tom 50 centów.

Najlepszy elementarz polsko-niemiecki z objaśnieniem wymowy, z 14 wzorkami pisma i 141 rycinami 47 ct., 20 i 10 ct.

Elementarz polski

z wzorkami rysunków, pisma i z rycinami, razem 340 figur i melodyka 34 ct., bez melodyki 11 ct. i 7 ct. 2-70 2 10

Najlepsza metoda angielska

dla samouków do nauczania się po angielsku w 24 lekcjach z wymową 90 ct.

Skład główny w księgarni G. Gebethnera i Sp. w Krakowie.

LEON GAŁEK

ulica Floryańska, L. 30, poleca wyborowe 2728 7 12

MESKIE OBUIE

po cenach przystępnych. Modele angielskie.

Związku małżeńskiego

poszukujący mężczyźni i damy raczą się udać z zaufaniem do agencji **Victor Jos. Gallab w Budapeszcie, Rettig-Gasse, 18**, która istnieje już przeszło 8 lat i posiada dobrą sławę, a która przeszło 1500 związków skojarzyła tak ze stanu szlacheckiego, jak i z obywatelskiego, a między nimi panie z posagiem 10.000 do 500.000 zlr., niektóre też bez posagu, lecz dobrze wychowane i moralne.

Pisma dziękczynne za pośrednictwem w związkach są do 8000 w oryginałach do przejrzenia Honorarium moje jest bardzo skromne, dla dam darmo. Zlecenia mogą być pisane w niemieckim, węgierskim, angielskim, francuskim, greckim języku, odpowiedź jednak nastąpi, gdy 15 centów będzie dołączonych do listu. Anonimowe zlecenia pozostaną bez odpowiedzi. 3026 1 3

Dobry skutek i dyskrecja gwarantuje się.

HANDEL

towarów korzennych, win, wódek, cognaków francuskich

pod firmą **HERMAN TORBE** w Krakowie, ul. Floryańska, L. 24, otrzymał

Reprezentację na całą Galicyę **Piwa marcowego Morawsko-Gödingskiego** i sprzedaje takowe na flaszki i beczki.

Flaszki z hermetycznym zamknięciem 1/2 litrowe odstawiam do domu bezpłatnie. 3042 1 3

Zamówienia skuteczniam natychmiast.

Na święta

polecam Szanownej P. T. Publiczności moje wyborne

Piwo Radziszowskie

marcowe, transwersalne i porter w butelkach z patentowanymi zameczkami.

Piwo moje znane jest powszechnie jako jedno z najlepszych i zastępuje jako wyrób czysto krajowy na pierwszeństwo przed wszystkimi zagranicznymi.

Ceny bardzo umiarkowane. Dostawa do domu przy odbiorze najniżej 10 butelek bezpłatnie.

Polecając się łaskawym względem Szanownej Publiczności kreślę się z poważaniem

Albin Kolloros

3047 1 3 w Krakowie, Plac Maryacki, L. 3.

Molla Proszki Seidlckie.

Tylko prawdziwe, jeżeli na etykiecie każdego pudełka wydrukowany jest orzeł i firma A. Molla. Trwały i pewny skutek tych proszków w najpoważniejszych cierpieniach, żołądka i trzewiów, brzusznym kurozach żołądka, niedożyciu, zgadze i chronicznym zaparciu stolca, w cierpieniach wstrawoty zastójnej, rwa i hemoroidach, w najpoważniejszych chorobach koblioych, z pewnością od wielu lat tym przyszkolom otoczono wzięcie.

Falszywe wyroby będą sądownie ścigane. Cena zapieczętowanego oryginalnego pudełka 1 zlr. w. a.

Wódka francuska i sól Molla

Jako weteran do skutecznego opatrywania gościsa, reumatyzmu, wszelkiego rodzaju bólów członków i sparalizowan, bólu głowy, uszów i zębów, jako kompresy we wszelkich skaleczeniach ranach, zapaleniach i wrzodach. Wewnętrznie z wodą zmieszana w nagłej słabości, wymiotach, kolkach i rozwoleńniu. — Flaszka z dokładnym opisem 90 centów.

Tylko prawdziwa, jeżeli każda flaszka zaopatrzona jest w podpis i znak chronny Molla.

OLEJ TRANOWY M. KROHN & Co.

w Bergen (w Norwegii). Najskuteczniejszy i najodpowiedniejszy środek w cierpieniach pierśiowych i płuc, przebiew skrofotom, wysypkom skórnym, chorobach gruźliow, tudzież dla poprawienia ogólnego ożywienia wających dzieci. 59 51 52

Zo wszystkich w handlach znajdujących się gatunków jedynie odpowiedni do leczniczego użytku. Flaszka z opisem azyca kosztuje 1 zlr. w. a.

Główny skład wysytek u A. MOLL. c. k. dostawcy nadworn., Wiedeń, Tuchlauben.

Opisuje się P. T. Publiczność wyrażać żądanie preparatów MOLLA i W tylko do przyjmować, które opatrzone są moją marką ochronną i podpisem. Składy utrzymują w KRAKOWIE aptekarze: W. Tedyk, J. Seidlcki, F. Sobierajski, E. Stockmar, K. Wisniewski, handle St. Feintuch, M. Jaworucki; w BIAŁYM E. Keller, apt.; w BRODACH M. Kulak, W. Landesberg, apt.; w GURAHUMORA R. Botezat, apt.; w JAROSŁAWIU J. Wislocki, apt. i J. Rohm, apt.; w KOŁOMYI E. Stenzel, apt.; w LWOWIE J. Boiser, apt., S. Rucker, apt.; w NOWYM SĄCZU W. Filippek, apt. i Kosterkiewicz wdowa; w NOWYM TARGU C. Laur; w PRZEMYSLU F. Nahlík, apt.; w RZESZOWIE A. Karpinski, apt. C. Schaitter i Sp., W. Schaitter i Sp.; w SOKALU E. Wyszczolicki, apt.; w STANISLAWOWIE Ant. Strzemecki, apt.; w STRYJU W. Komorowski, apt.; w TARNOPOLU F. Januszowicz, apt.; w TARNOWIE W. Malaner i Sp., Fr. Leszczyński, H. Wierzycki, St. Pawłowski, apt., T. Scharf.

Za najlepszą i najtańszą uznaną

orygin. normal. bieliznę z wełny owczej

i c. k. wył. uprz. patent normal. kalessony do jazdy konnej (fabrykanci Jan Hampf & Söhne, Schönlinde) dostarcza w uznanym najlepszym gatunku i po nader tańszych cenach tylko

IGNACY KESSLER

Wiedeń, I., Stephansplatz, Stock-im-Eisenplatz, 7. Zamówienia z prowincji punktualnie za zaliczka. — Katalogi i cenniki darmo i opłatnie. 2291 14 52

Wystawa urządzona w magazynach na dole i na I piętrze.

10.000 przedmiotów na podarki dla dorosłych i dla dzieci.

Zabawki, Ozdoby na drzewko, BRONZY, MAJOLIKI, Articles de Paris

otrzymał świeżo i łaskawym względem Szanownej Publiczności się poleca **WILHELM FENZ W KRAKOWIE.**

Proszę jeżeli Pan potrzebuje prawdziwie eleganckiej i mocnej **BIELIZNY MĘSKIEJ** i angielskich męskich towarów modnych

to każ Pan sobie nadesłać bogato ilustrowany cennik firmy **BERECZ & LÖBL** Wien, I., Babenbergerstrasse, Nr. 1. Filia: I., Schottengasse, 6. 2035 5 25

F. ZAJĄCZEK W KĘTACH

Fabryka sukna i kortów

wszelkie w z-kres sukniennictwa wchodzące wyroby po cenach najdostępniejszych, oraz podejmuje się wszelkich dostaw dla klasztorów, zakładów, urzędów, straży ogniowych itp. 3029 1 0

Próbki wysyła na żądanie franco. Dla dogodności i str. n utrzymuję skład w Bazarze wyrobów krajowych, Sukiennice, 17/18.

Księgarnia, skład i wypożyczalnia nut muzycznych, oraz ekspedycja pism periodycznych

S. A. Krzyżanowskiego w Krakowie

PRENUMERATE

na wszystkie czasopisma krajowe i zagraniczne. Katalog czasopism rozsyła się na żądanie franco i gratis.

Na Gwiazdkę poleca powyższa księgarnia wielki wybór książek odborne oprawnych, w językach polskim, niemieckim i francuskim. 2892 4 6

TELEGRAM.

DO FILII Hellmanna Kohna i Synów w Wiedniu

w Krakowie, ulica Grodzka, L. 9, I piętro, nadszedł wielki transport

Ubiórów męskich i dziecinnych na sezon jesienny i zimowy.

Ubrania marynarkowe jesienne i zimowe od zlr. 13-25 Palety najnowszego fasonu od zlr. 2-42 Ubrania żakietowe od zlr. 25-32 Paltoży od zlr. 14-28 Angilki z kamizelką kang. od zlr. 20-23 Menżykowy miastowe od zlr. 14-22 Hawelki, szlafroki, bundy do podróży, kurtki, kożuski, futra miastowe po najtańszych cenach. Spodnie zimowe od 3 zlr. do 11 zlr. Wielki wybór UBRAN DZIECINNYCH od 3 lat po cenach fabrycznych. Aby uniknąć pomyłek uprasza się o zapamiętanie nazwiska firmy i numeru domu, w którym magazyn w Krakowie się znajduje.

Składy nasze: w Wiedniu, w Krakowie, ulica Grodzka, L. 9, I piętro, w Tarnowie, w Przemysłu, we Lwowie, w Czeraslówcach, w Białym (Bieleku), w Opawie, w Pilźnie. Z zażukaniem Hellmann Kohna i Synowie w Krakowie, ulica Grodzka, Nr. 9, I piętro. 2465 34 0

Ulica Grodzka, L. 9, I piętro.

Wina Tokajsko-Hegyalajskie

czyste pod gwarancją, jak najtańszej u **H. KLEINA** Hurtownika win w Koszycach (Kaschau Ungarn), 1938 96 0 Cenniki opłatnie.

!Na święta!

Wybór najwięk. Ceny konkurencyjne.

W. Krzysztofowicz

Kraków, Rynek, A-B, 37. 2962 7 0 Specyalne cenniki gratis i franco.

Na Gwiazdkę!

Wszystko naszym nakładem i jest do nabycia we wszystkich księgarniach: **JASEŁKA** Książka do ustawienia na Boże Narodzenie (która z łatwością nppowróć słoty i na długie lata przechować można). Cena 2 zlr. 20 ct. 2980 3 3 **KUBACZKA & LANG** księgarnia w Białym.

Uczniowie

znajdą umieszczenie i rodzicielską opiekę u pensjonowanego, młodego jeszcze nauczyciela, poświęcającego się wyłącznie doszowaniu i kierownictwu uczniom. Mieszkanie parterowe, stołeczne, z osobnym podworem, w bliskości dwóch gimnazjów. Na fundanie osobny pokój. Konwersacja niemiecka. Warunki przystępne. 2987 4 5 **Kraków, ulica Karmelicka, 34.**

MASSAGE.

Dr. MICHAŁ KAUFMANN leczy, jak dawniej, choroby stawów, mięśni i nerwów (nerwobole, kuraze, porażenia, hysterię, jako też atonię kielek i otyłość za pomoce **masażu** (Massage) według metody Mezgera w Amsterdamie. Przyjmuje od godziny 2 do 4 popołudniu w domu Wigo Kaczmarskiego przy ul. Grodzkiej, L. 32. 2417 36 75

Juliusz Silbiger w Tarnowie

Skład hartowny win węgierskich.

Cenniki i próbki na żądanie franco. 2988 2 4

Na Gwiazdkę!

Wielki wybór Zabawek dziecinnych z drzewa, gumy, papieru i t. p. jako nowość

prześliczne wyroby z hupki, żelazne nożki do drzewek oraz wiele innych odpowiednich przedmiotów

poleca **HANDEL** pod firmą **F. BRUNO HAHN** obecnie **W. & E. ANGELUS.** 3034 2 3

Wojna Europejska. Nowa gra towarzyska do nabycia w pierwszorzędnych magazynach. Cena 1 zlr. 20 centów.